

Datum raadsvergadering		Registratienr.	RO 13.3701316
Raadscommissie	R&W	Datum B&W besluit	28 mei 2013
Datum raadscommissie	12 juni 2013	Portefeuillehouder	V.d. Schaaf/Visscher
Bijlagen	2	Steller	Peter Wijnsma
		Telefoon	367 81 11
		E-mail	peter.wijnsma@groningen.nl

Onderwerp

Wijkontwikkelingsplan Selwerd

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de totale uitvoeringskosten van het wijkprogramma Selwerd vast te stellen op 2 miljoen euro incidenteel;
- II. deze kosten te dekken uit de hiervoor gereserveerde ISV-middelen van 2011 tot en met 2014, jaarlijks 500 duizend euro.

(Publieks-)samenvatting

"Selwerd vraagt aandacht". Dat was de vaststelling van gemeente en corporaties bij de vaststelling van hun samenwerkingsafspraken (Nieuw Lokaal Akkoord). Ook bewoners klopten op de deur met een vraag om een aanpak van een aantal problemen in de wijk. Een gedegen analyse van Selwerd wijst uit dat de wijk niet voldoende heeft kunnen profiteren van de Groningse wijkaanpak. Onder andere uit de leefbaarheidsmonitor blijkt dat Selwerd, met name in het sociale domein, achterblijft bij andere wijken in de stad.

Het wijkontwikkelingsplan Selwerd is hierop ons antwoord. We mobiliseren de doe- en denkkrachten in de wijk, om zo kwaliteiten in de wijk te versterken en zwakten te neutraliseren. Tegen deze achtergrond formuleren wij een programma voor de komende jaren. In het programma realiseren we een aantal snelle verbeteringen (quick wins) op thema's waar dat het hardst nodig is. Zo is er binnen het sociale domein speciale aandacht voor armoedebestrijding, opvoeding en gezondheid. Verder zetten wij in het programma in op een aantal structurele bijstellingen in het gemeentelijk beleid. Tenslotte onderzoeken wij of een wijkbedrijf een bijdrage kan leveren aan de opgaven in de wijk.

Inleiding

Uw raad is op 21 februari 2013 geïnformeerd over de stand van zaken in het proces "wijkontwikkeling op uitnodiging" voor Selwerd en we hebben met u afgesproken om voor de zomer van dit jaar te komen met een "integrale visie met uitvoeringsprogramma en kostenraming".

Beoogd resultaat

Het doel van het wijkontwikkelingsplan is een duurzaam vitale wijk. Dit willen we bereiken door doe- en denkkracht in en voor de wijk te mobiliseren. Vanaf de zomer 2012 is samen met corporaties en bewoners geanalyseerd waar de parallelle belangen en mogelijke potenties van de wijk liggen, en onder welke voorwaarden deze tot uitdrukking kunnen komen.

We streven naar een gedeelde koers voor Selwerd, waarbij een prominente rol is weggelegd voor burgers en belanghebbenden.

Kader

In ons collegeprogramma hebben wij aangegeven dat wijkvernieuwing in Selwerd volgens een nieuw stramien zal worden aangepakt. Hierin staat nauw overleg met bewoners en instellingen centraal. In de gemeentebegroting 2011 is hiervoor over de jaren 2011 tot en met 2014 uit ISV middelen in totaal 2 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Argumenten/afwegingen

"Omdat de rijksmiddelen voor de wijkvernieuwing verdwijnen, is er voor de wijken in de stad een andere aanpak nodig. We willen deze baseren op de ervaringen met de nieuwe aanpak, zoals die voor Selwerd wordt ontwikkeld. Deze nieuwe aanpak kenmerkt zich niet meer door grote gebaren in de fysieke ruimte, maar kleine gerichte ingrepen ("acupunctuur"). Dit in nauw overleg met bewoners en instellingen. Deze ingrepen worden gecombineerd met een strategie van "beherend ontwikkelen", waardoor wijken er gestaag op vooruit kunnen gaan. We willen voor deze vernieuwde wijkvernieuwing voldoende middelen beschikbaar stellen." (Uit: Coalitieakkoord 2012 - 2014)

Maatschappelijk draagvlak/participatie

In de afgelopen jaren is veel met bewoners en andere betrokkenen gesproken over en gewerkt aan verbeterplannen voor de wijk. Er ontbrak echter een samenhangende visie en programmering en de nodige middelen voor de uitvoering daarvan. Zo is er in 2010 in afwachting van de plannen voor wijkvernieuwing besloten de afgifte van onttrekkingsvergunningen voor kamerverhuur in Selwerd op te schorten.

Met dit plan wordt een nieuwe werkwijze voor wijkontwikkeling geïntroduceerd met bewoners, corporaties en andere belanghebbenden. Uitgaande van deze werkwijze gaan wij, naast de quick wins, gefaseerd in gesprek met bewoners en betrokkenen over een aantal aan Selwerd gerelateerde thema's. Jongerenhuisvesting vormt één van die thema's. Wij streven er naar om voor 1 juni 2014 een op de wijk afgestemd voorstel in procedure te brengen.

Financiële consequenties

Op dit moment is nog geen duidelijkheid over de bezuinigingen op de reguliere gemeentelijke inzet. Eventuele bezuinigingen in de toekomst zullen van invloed zijn op de basisinzet in de Groninger wijken.

Voor Selwerd is in de gemeentebegroting 2011 over de jaren 2011 tot en met 2014 uit ISV-middelen in totaal 2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de wijkvernieuwing. Als op de basisinzet wordt bezuinigd zal dat mogelijk gevolgen hebben voor het programma dat nu voorligt.

Realisering en evaluatie

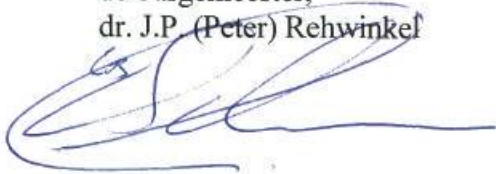
Extra inzet voor Selwerd is de afgelopen jaren grotendeels gefinancierd uit de Nieuw Lokaal Akkoord-gelden, die na 2014 ophouden te bestaan. In dit programma willen wij met partners en bewoners verder onderzoeken hoe en welk deel vanuit de samenleving zelf kan worden opgepakt. Om het niveau te kunnen bepalen of en waarop de wijk zelf in staat is de ondersteuning naar eigen bewoners te dragen, wordt (een voortzetting van) extra gebiedsspecifieke aandacht buiten de reguliere stedelijke middelen voor een periode van minimaal de komende twee á drie jaren noodzakelijk geacht. Daarom continueren en starten wij met een aantal kleinschalige projecten die dicht bij de bevolking staan, waarbij met relatief beperkte middelen snelle, direct zichtbare resultaten kunnen worden behaald.

Een deel van de opgave wordt via gemeentelijke (gebiedsgerichte) verdeelsleutel(s) afgewogen in gemeentelijk beleid en door middel van de Programma's van Eisen aan instellingen.

Door middel van het wijkkompas Selwerd monitoren wij de ontwikkelingen van de wijk en het effect van de gezamenlijke aanpak.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

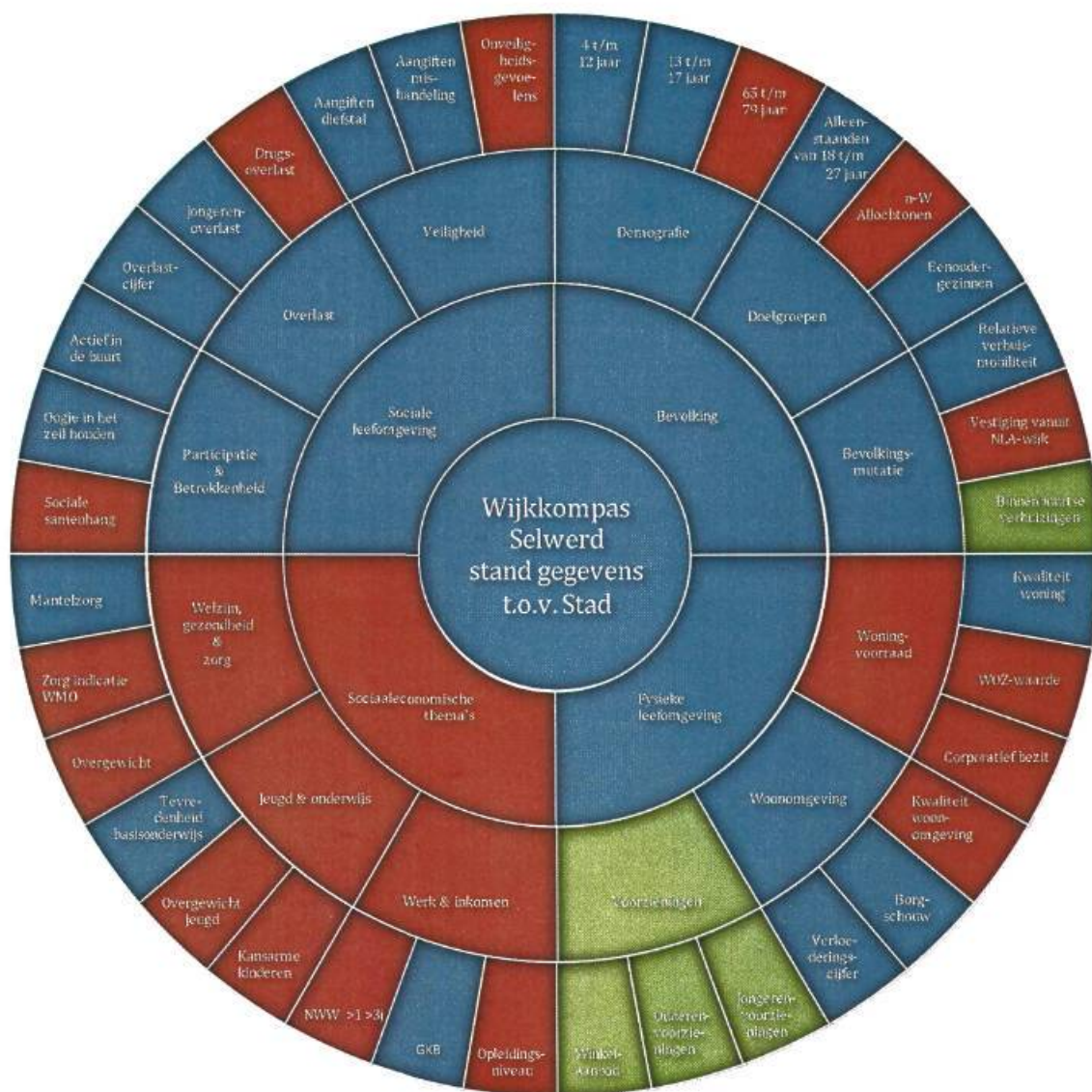
de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Wijkontwikkeling Selwerd

**Kennis en potentie verbinden
(mei 2013)**

Inhoud

Hoofddocument:

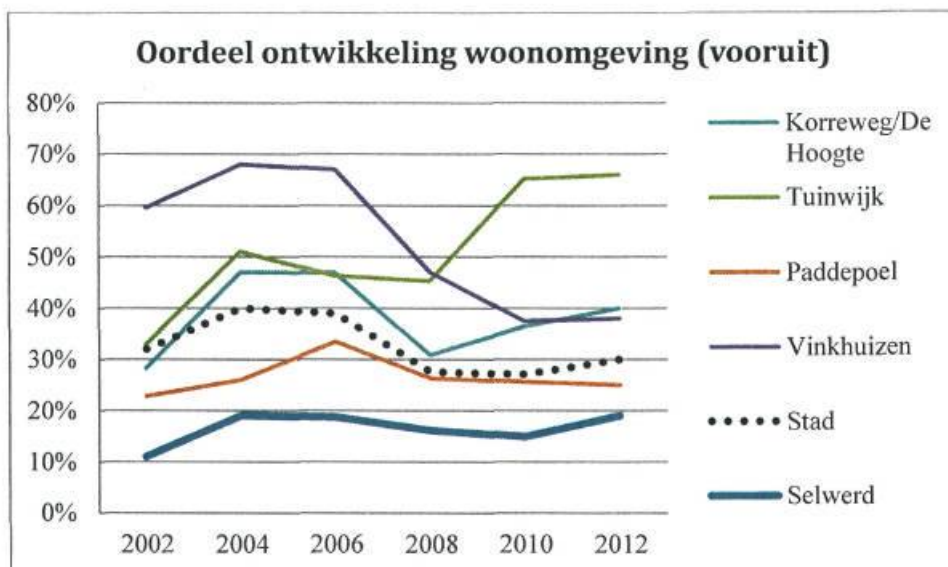
- **Aandacht voor Selwerd**
 - Een frisse blik
 - leeswijzer
- **Selwerd, naar een vitale wijk**
 - Een wijk in verandering!
 - Versterken en vergroten fysiek en sociaal kapitaal
 - Burgerkracht als basis om de sociaal economische status van de wijk en haar bewoners te verhogen
 - Participatie en Co-creatie
 - Bundelen van eigen kracht: het wijkbedrijf

Bijlagen:

- **Deel A De monitor en analyse: Selwerd, een wijk in verandering**
 - Bevolking
 - Fysieke leefomgeving
 - Sociaaleconomische status
 - Sociale leefomgeving
- **Deel B De visie: Selwerd, perspectieven op de wijk**
- **Deel C Het programma: Selwerd, kennis en potentie verbinden**
 - Programma inhoud
 - Planning en kostenraming
 - projectenkaart

Aandacht voor Selwerd

“Selwerd vraagt aandacht”. Dat was de vaststelling van gemeente en corporaties bij het maken van hun samenwerkingsafspraken (Nieuw Lokaal Akkoord). Ook bewoners klopten op de deur met een vraag om een aanpak van een aantal problemen in de wijk. Met de inzet van een wijkteam en een wijkbudget zijn in de afgelopen jaren een aantal positieve zaken tot stand gebracht, maar iedereen is het er over eens dat we een tandje moeten bijschakelen. Een gedegen analyse van Selwerd wijst uit dat de wijk niet voldoende heeft kunnen profiteren van de Groningse wijkaanpak. Onder andere uit de leefbaarheidsmonitor blijkt dat Selwerd, met name in het sociale domein, achterblijft bij andere wijken in de stad. Bewoners hebben een lage toekomstverwachting van de wijk, mede als gevolg van het uitblijven van zichtbare wijkvernieuwing. De waardering van de woonomgeving behoort in Selwerd tot de laagste van de stad.

Figuur 1: Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit) (L&V Monitor, 2012)

Om een positieve ontwikkeling voor Selwerd mogelijk te maken hebben corporaties en gemeente medio 2012 aangegeven op zoek te gaan naar een gezamenlijk gedragen koers voor de wijk. Een koers die vorm krijgt samen met haar bewoners en die past bij het specifieke karakter van Selwerd. Maar ook een koers die aansluit bij de mogelijkheden en beperkingen van deze tijd.

In september 2012 hebben wij aan partners in de wijk de veranderende situatie binnen de volkshuisvesting geschetst. De crisis gaat ook aan Selwerd niet voorbij. De succesvolle Groningse methodiek van wijkvernieuwing vraagt om bijstelling. Daarbij hebben wij het adagium van ‘stedelijke vernieuwing op uitnodiging’ omarmd¹. Een nieuwe koers, waarmee wij, samen met corporatiesbewoners en andere partners in de wijk, binnen de nieuw ontstane situatie, invulling kunnen geven aan de wijkvernieuwingsopgave. Bij de wijkaanpak “op uitnodiging” worden belanghebbenden in de wijk uitgenodigd om te komen met voorstellen en wordt hen de ruimte geboden om deze vervolgens ook te realiseren. Onder deze belanghebbenden kan een ieder worden verstaan, niet het minst de bewoners en ondernemers die in de wijk wonen en werken. Het betekent ook dat een veilig klimaat moet

¹ KEI-NICIS (2012) *Essay, Stedelijke vernieuwing op uitnodiging*

worden gecreëerd, waarin het vanzelfsprekend voelt om als belanghebbende met een voorstel te komen, een klimaat dat echt uitnodigt.

De aanpak van Selwerd is een eerste vertaling van de nieuwe koers. We mobiliseren de doe- en denkrachten in de wijk, om zo met minder middelen toch kwaliteiten in de wijk te kunnen versterken en zwakten te neutraliseren. Corporaties en gemeente hebben in deze context aangegeven waar zij belangen en verantwoordelijkheden voor een ieder zien liggen en hoe zij dit voor de komende jaren (globaal) denken vorm te geven.

Meer concreet betekent dit dat corporaties zich in de eerste plaats richten op de eigen woningvoorraad, de gemeente neemt met name haar verantwoordelijkheden binnen het sociale domein. Daar waar beide 'werelden' elkaar vinden, liggen gezamenlijke uitdagingen om in samenspraak met bewoners en andere belanghebbenden optimale invulling te geven aan de waarborging dan wel verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

In de notitie *Selwerd, aan zet* (2012) hebben corporaties hun perspectief voor de wijk verwoord², met de voorliggende notitie presenteren wij de gemeentelijke "uitnodiging".

Een frisse blik

De wijkaanpak van Selwerd betekent tot op zekere hoogte een breuk met het verleden. Waar sinds de jaren negentig de wijkaanpakken in de stad doorgaans een sterk gecentreerd karakter kenden, wordt nu ingestoken op een gedeelde koers voor de wijk, waarbij een prominente rol wordt toebedeeld aan de burgers en belanghebbenden zelf.

Vanaf de zomer 2012 hebben wij stevig geïnvesteerd in de vraag wat het nieuwe denken en werken voor corporaties, gemeente, maar ook andere (mogelijke nieuwe) partners betekent. Hoe ziet het nieuwe speelveld eruit, en wat zijn hierin onze posities, taken en verantwoordelijkheden? Van hieruit zijn we op zoek gegaan naar het verkrijgen van meer kennis over de wijk, hoe zien we de wijk en hoe ontwikkelt deze zich? Wat zijn de opgaven die wij zien in de wijk, waar liggen parallelle belangen en mogelijke potenties, en wat is de context waarbinnen deze tot uitdrukking komen?

De bovenstaande vragen hebben wij verkend met deskundige representanten van de verschillende gemeentelijke beleidsafdelingen tijdens zogeheten 'expertmeetings', waarbij kennis en expertise is gedeeld en verbindingen zijn gelegd. Daarbij hebben wij aansluiting gezocht met de corporaties, partners in de wijk en andere belanghebbenden. Het proces heeft geresulteerd in een scherpere, gedeelde analyse van de wijk. De verbeelding van deze analyse heeft vorm gekregen in de wijkkompassen. Het wijkkompas voor Selwerd is het vertrekpunt van waaruit we betekenis geven aan cijfers, beelden en ervaringen.

We hebben ook de aanwezige voorzieningen in de wijk in kaart gebracht. Daarbij horen ook de voorzieningen en activiteiten die in de achterliggende periode door inzet van het NLA-wijktteam in Selwerd zijn gerealiseerd.

Tegen deze achtergrond formuleren wij in deze nota een programma voor de komende jaren. In dit programma realiseren we een aantal snelle verbeteringen (quick wins) op thema's waar

² Op 23 januari j.l. hebben corporaties de gemeenteraad geïnformeerd over de gevolgen van het kabinetsbeleid en de consequenties die dit heeft voor haar activiteiten in de stad. Daaruit bleek dat ambities op het gebied van renovatie, duurzaamheidsmaatregelen, maar ook de noodzaak van het verkoop van eigen bezit opnieuw moesten worden bijgesteld. Deze ontwikkelingen hebben ook consequenties voor de voorgestane aanpak door corporaties in Selwerd.

dat het hardst nodig is. Zo is er binnen het sociale domein speciale aandacht voor armoedebestrijding, opvoeding en gezondheid. Verder zetten wij in het programma in op een aantal structurele bijstellingen in het gemeentelijk beleid. Tenslotte besteden wij aandacht aan de vorming van een wijkbedrijf.

Het wijkbedrijf: Om met de beperkt beschikbare middelen een zo optimaal en duurzaam mogelijk resultaat op verschillende onderdelen voor de wijk te behalen, ligt de uitdaging in het vormen van nieuwe, slimme coalities en constructies, waarbij investeringen ook nieuw geld genereren. In dit licht willen wij de mogelijkheden van een wijkbedrijf onderzoeken, een bedrijf voor en door bewoners, naar voorbeeld van andere steden in het land. Het idee achter het wijkbedrijf is dat er rendement ontstaat, doordat bewoners zich als collectief gaan opstellen en van hieruit tot een voordelig groepsaanbod komen, bijvoorbeeld op het terrein van energie of zorg. Ook kan het wijkbedrijf taken in de wijk op zich nemen (bijvoorbeeld onderhoud groen) waaraan bewoners van de wijk zelf een bijdrage kunnen leveren. Met het rendement dat ontstaat (naast een eigen direct voordeel voor bewoners) ontstaat een permanente investeringsmotor, waarmee nieuwe initiatieven in de wijk worden genomen. In het vervolg van deze nota zal dieper worden ingegaan op de voorbereiding en opbouw van het wijkbedrijf.

Leeswijzer

Selwerd, naar een vitale wijk! (analyse, achterliggende visie en aanpak)

- *Selwerd, een wijk in verandering!*
- *Versterken en vergroten fysiek en sociaal kapitaal*
- *Burgerkracht als basis om de sociaal economische status van de wijk en haar bewoners te verhogen*
- *Participatie en Co-creatie*
- *Bundelen van eigen kracht: het wijkbedrijf*

Bijlagen

- *Deel A De monitor en analyse: Selwerd, een wijk in verandering;*
- *Deel B De visie: Selwerd, perspectieven op de wijk;*
- *Deel C Het programma: Selwerd, kennis en potentie verbinden;*

Selwerd, naar een vitale wijk

“Was de invalshoek van de vernieuwing aanvankelijk sterk fysiek, met later een groeiende nadruk op een sociale invulling die uitmondde in de wijkaanpak, de economie was altijd het stiefkind van de vernieuwing. [...] Nu zien we dat zowel fysieke als sociale resultaten bereikt moeten worden door economisch te denken.”³

Selwerd vertoont op meerdere gebieden verschillen ten opzichte van andere wijken in de stad. Op enkele van deze gebieden zien we een achteruitgang binnen de wijk. Met name het sociale domein in Selwerd is kwetsbaar geworden. In het fysieke domein valt het verouderde woningbestand op. Met name op het gebied van geluid, energie en wooncomfort zijn verbeteringen wenselijk. Beide domeinen zijn nauw met elkaar verweven en een gecombineerde aanpak is dan ook gewenst. Zonder ingrijpen loopt de wijk het risico in een neerwaartse spiraal te belanden.

De kwaliteiten en (aanstaande) ontwikkelingen in de wijk bieden echter de potentie om met gerichte, goed gecoördineerde interventies de wijk en haar bewoners terug in de eigen kracht te zetten. Om dit proces op duurzame wijze in gang te zetten, stellen wij een wij aanpak voor waarin in én met de wijk het fysiek en het sociaal kapitaal in de wijk wordt versterkt en vergroot. Uitgangspunt is Selwerd te laten ontwikkelen tot een evenwichtige, vitale wijk, waar een ieder zijn of haar thuis vindt, kansen ziet om zichzelf te ontplooien, en gestimuleerd wordt om op zijn of haar eigen wijze een bijdrage aan onze samenleving te leveren.

In deze visie, die na overleg met corporaties en de wijkraad Selwerd is opgesteld zetten we de voorgenomen strategie uiteen om te komen tot de gewenste ontwikkelingsrichting. Gestart wordt met een korte kernschets van de ontwikkelingen in de wijk en de verbanden tussen deze ontwikkelingen, op basis van verrichte analyses en gesprekken met bewoners, wijkprofessionals⁴. Op basis hiervan lichten wij onze keuze voor de aanpak en koers voor Selwerd toe. Deze inhoud en werkwijze zijn vertaald naar het programma *“Selwerd, kennis en potentie verbinden!”*⁵.

Selwerd, een wijk in verandering!

“Sturen op vitaliteit begint bij de erkenning dat gebieden verschillen en dat de potentie van gebieden verschilt.”⁶

Selwerd gold lange tijd bij zowel (jonge) huishoudens met kinderen als ook ouderen als een aantrekkelijke wijk om te wonen en leven. Inmiddels staan deze kwaliteiten van de wijk onder druk en is haar positie ten opzichte van andere buitenwijken veranderd.

De fysieke staat en uitstraling van delen van de woningvoorraad zijn gedateerd geraakt. Selwerd ondervindt in dat opzicht concurrentie van latere nieuwbouw binnen hetzelfde woonsegment op andere plekken in de stad. Potentiële nieuwe huishoudens kiezen ervoor om bij beschikbaarheid en financiële mogelijkheden de voortzetting van hun wooncarrière veelal op andere plekken in de stad voort te zetten.

³ KEI-Nicis Institute (2012: p. 8) *Essay. Stedelijke vernieuwing op uitnodiging.*

⁴ Monitoring en analyse (bijlage I), scenariostudies tijdens expertmeetings en dialogen met de wijk, en perspectieven op de wijk (bijlage II).

⁵ Programma voor Selwerd met kostenraming en projectenkaart (bijlage III).

⁶ KEI-Nicis Institute (2012: p. 7) *Essay. Stedelijke vernieuwing op uitnodiging.*

De wijk is aantrekkelijk voor bewoners die in het huursegment zoeken naar een woning die ruim, snel beschikbaar en gunstig geprijsd is. Langs de Eikenlaan en Selwerd-oost zijn hierdoor concentraties van sociaaleconomisch kwetsbare groepen ontstaan. Wat opvalt is dat bewoners uit verschillende woonbelevingsgroepen zich in de wijk zijn gaan vestigen, welke minder binding hebben met de buurt en een grotere verhuisgeneigdheid kennen.⁷

Het is duidelijk dat Selwerd een transitie doormaakt, waarbij de sociaaleconomische en sociaal-culturele diversiteit groter is geworden. De sociale structuur is hierdoor in bepaalde buurten broos geworden, hetgeen tot spanningen, gevoelens van onveiligheid en naar binnen gerichte houdingen heeft geleid. Te verwachten valt dat deze transitie de komende jaren gestaag door zal zetten. Zonder grootschalige ingrepen in de fysieke structuur en voorraad zal de instroom van huishoudens niet drastisch veranderen.

De opgave is om aan te sluiten bij de potenties in de wijk en veranderde bevolkings-samenstelling⁸. Daarbij voorziet de huidige voorraad ook in een duidelijke stedelijke behoefte, als instroomwijk voor starters en huishoudens in het lagere inkomenssegment (de 'opwaarts mobielen'). De uitdaging ligt dan ook in het herkennen en benutten van de potenties van deze huidige en toekomstige bewoners en om dat te plaatsen in het perspectief van "stedelijke vernieuwing op uitnodiging".

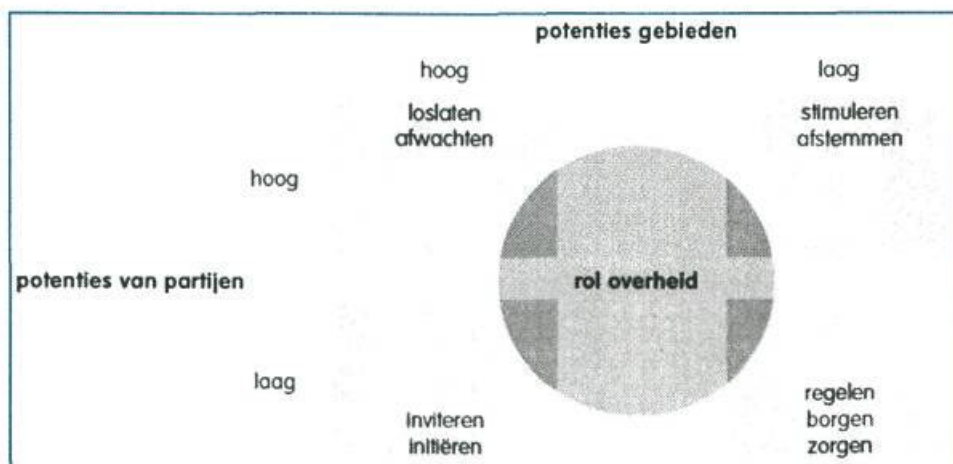
Intermezzo 'stedelijke vernieuwing op uitnodiging'

De groei die Nederland eerder kende is de afgelopen jaren komen te stagneren en op onderdelen zelfs achteruit gegaan. Dit alles heeft ook consequenties voor de manier waarop in de toekomst met vernieuwing zal moeten worden omgegaan. De tot dusver veelal sterk van bovenaf aangestuurde programma's op het schaalniveau van de gehele wijk houden op en zullen plaats maken voor nieuwe strategieën en aanpakken die aansluiten bij de mogelijkheden en beperkingen van deze tijd. Het perspectief komt hierbij te verschuiven van de stad maken naar de stad zijn.

In het nieuwe denken worden belanghebbenden in de wijk uitgenodigd om te komen met voorstellen en wordt hen de ruimte geboden om deze vervolgens ook te realiseren. Onder deze belanghebbenden kan een ieder worden verstaan, niet het minst de bewoners en ondernemers die in de wijk wonen en werken. Het betekent ook dat een veilig klimaat moet worden gecreëerd, waarin het vanzelfsprekend voelt om als belanghebbende met een voorstel te komen, een klimaat dat echt uitnodigt.

⁷ Bijlage II: betekenisgeving, perspectieven op de wijk. Zie ook: SmartAgent en KAW (2011: p. 55, 57-59) *Woonmilieus in Stad*.

⁸ Bijlage II: betekenisgeving, perspectieven op de wijk. Zie ook: SmartAgent en KAW (2011: p. 57-59) *Woonmilieus in Stad*.

Figuur 2: Potenties voor bij partijen en gebieden (KEI-NICIS-Institute, 2012)

Versterken en vergroten fysiek en sociaal kapitaal

“De eerste uitnodiging gaat over de randvoorwaarden, welke geschikt moeten zijn en het goede klimaat garanderen. Deze komt, in ieder geval in eerste instantie, van de overheden en is open, gericht aan welke partij dan ook die met een propositie komt.”⁹

Omdat er de eerstvolgende jaren geen ingrijpende opwaardering te wachten staat ten aanzien van de woningvoorraad - hetzij door sloop-nieuwbouw, hetzij door grondige renovatie - valt te verwachten dat het geschetste beeld met betrekking tot de bevolkingsmutatie in Selwerd weinig zal veranderen.

Daarom continueren en starten wij met een aantal kleinschalige projecten die dicht bij de bevolking staan, waarbij met relatief beperkte middelen snelle, direct zichtbare resultaten kunnen worden behaald (zogenaamde “no regrets”). Binnen het opgebouwde kennisnetwerk van bewoners en wijkprofessionals is geïnventariseerd waar dergelijke concrete ‘quick wins’ te boeken zijn. Het gaat hier om kansen waarbij wel de nodige potentie in de buurt of bij partijen aanwezig is, maar die nog enige stimulering door de gemeente behoeven (schema: B/C). Dergelijke initiatieven bieden kans om bewoners en andere partijen te mobiliseren en tot nieuwe initiatieven te ontlokken. Onder meer op het gebied van woningverduurzaming, inrichting van de openbare ruimte, en overlast en veiligheid zijn of worden concrete acties in gang gezet die wij de komende twee jaar continueren.

Burgerkracht als basis om de sociaal economische status van de wijk en haar bewoners te verhogen

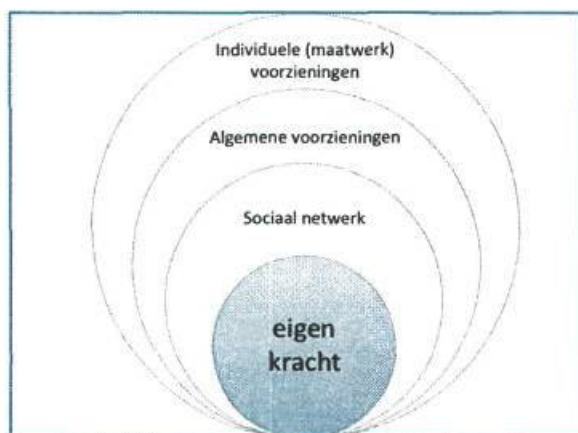
“In een gelijk speelveld zal in ieder geval de basis op orde moeten zijn en vertrouwen moeten bieden. De basis is wat we als maatschappij minimaal willen garanderen, een garantie waar de overheid voor staat.”¹⁰

Lokale overheden staan de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen, onder meer binnen het sociaal domein. Met de decentralisaties van de AWBZ-WMO, de jeugdzorg en het terrein van werk en inkomen krijgt de gemeente nieuwe mogelijkheden en verantwoordelijkheden. De middelen die wij hiervoor ter beschikking krijgen dwingen ons tegelijkertijd te

⁹ KEI-Nicis Institute (2012: p. 10) *Essay. Stedelijke vernieuwing op uitnodiging.*

¹⁰ KEI-Nicis Institute (2012: p. 15) *Essay. Stedelijke vernieuwing op uitnodiging.*

zoeken naar nieuwe samenwerkingsvormen. Een belangrijk speerpunt in ons nieuwe beleid vormt het vergroten en benutten van burgerkracht in de wijk¹¹. Figuur 3 toont de ondersteuningsniveaus bij eigen kracht.

Figuur 3: *Ondersteuning op maat voor iedereen*

De rol van de overheid verschuift van minder zorgen vóór mensen, naar zorgen dát mensen voor zichzelf en elkaar kunnen zorgen. De gedachtegang is dat de kracht in de wijk kan worden ingezet ter ondersteuning van de minder sociaaleconomisch krachtige groep. Dit vraagt om een samenleving waarin een ieder kans ziet om actief mee te doen, anderen te ontmoeten en te helpen, en zijn of haar talenten te ontplooiën en in te zetten. In Selwerd is de groep steun en zorg behoevende bewoners relatief hoog. Het beroep op ondersteuning uit het eigen sociale netwerk en de gestandaardiseerde dienstverlening is relatief groot, hetzelfde geldt met betrekking tot specialistische zorg.

Zoals in het voorgaande is geschetst is de sociale structuur in de wijk onder druk komen te staan waardoor de kracht in de wijk nu niet optimaal kan worden benut. Als gemeente staan we er voor dat bewoners die het nog niet op eigen kracht kunnen redden kunnen rekenen op onze ondersteuning. Door de kwaliteit van leven van deze groep bewoners te verbeteren wordt voor hen de aansluiting met en de drempel tot participatie in de samenleving verkleind, hetgeen ook de sociale structuur van de wijk ten goede komt. Dit betekent dat in Selwerd de aandacht de komende jaren naast het inviteren en stimuleren ook nog gericht zal zijn op het zorgen en borgen, alvorens we - idealiter - meer kunnen faciliteren of zelfs loslaten.

Een deel van de extra inzet voor Selwerd is de afgelopen jaren gefinancierd uit Nieuw Lokaal Akkoord-gelden, welke na 2014 ophouden te bestaan. In de toekomst zal een deel hiervan via gemeentelijke (gebiedsgerichte) verdeelsleutel(s) worden afgewogen door middel van de Programma's van Eisen aan instellingen. Daarnaast willen wij met partners en bewoners onderzoeken hoe en welk deel vanuit de samenleving zelf kan worden opgepakt.

De veranderingen die een gevolg zijn van de decentralisatie van taken naar de gemeente zullen van directe invloed zijn op de zorgondersteuning van individuele burgers. De gemeente ontwikkelt nieuwe concepten en werkwijzen om invulling te geven aan haar verantwoordelijkheden en we willen dat in samenspraak met onze maatschappelijke partners en de betrokken burgers doen. Om burgers vanaf 2015 maximaal te ondersteunen in hun eigen kracht, gaan we het sociaal domein gebiedsgericht inrichten. Visie en uitgangspunten gelden voor de hele stad maar de concrete invulling kan per wijk of buurt verschillen, omdat de aard

¹¹ Gemeente Groningen (2013) *Groningen voor elkaar*.

van een gebied en de ondersteuningsvraag kunnen verschillen. Tot die tijd willen wij, op basis van de bijgevoegde wijkanalyse, in Selwerd een aantal beleidsaccenten continueren. Armoedebestrijding, opvoeding en gezondheid zijn hierin belangrijke speerpunten.

- **Om het sociaal kapitaal in Selwerd te kunnen opwaarderen tot een niveau waarop de wijk zelf in staat is de transitie in de wijk en de ondersteuning naar eigen bewoners te kunnen dragen, wordt (een voortzetting van) extra gebiedsspecifieke aandacht buiten de reguliere stedelijke middelen voor een periode van minimaal de komende twee á drie jaren noodzakelijk geacht (+Beleid) (in schema: D).**
- **Het inzetten op versteviging van participatie en betrokkenheid in de wijk zal hierbij als rode draad door de programmaonderdelen lopen, waarbij het perspectief over woon-belevingsgroepen richting mee kan geven aan te hanteren strategieën. We spreken burgers aan op hun verantwoordelijkheden en proberen hen verder in hun eigen kracht te zetten richting zelfredzaamheid (in schema: D → A).**

De continuering van dit +Beleid betekent niet dat alle bestaande projecten zondermeer worden voortgezet in de huidige vorm. Vanuit beleid en met professionals in de wijk is bekeken welke programma's of projecten het meest geschikt zijn om in of juist vóórt te zetten. Het credo 'vasthouden wat werkt, loslaten wat niet werkt' is hierbij maatgevend. Daarnaast zullen bestaande trajecten meer opgaan in de lijn van de nieuwe koers en organisatie, waarbij de uitgangspunten uit het Wmo-meerjarenkader *Samen sterk in Stad* leidend zijn. Dit betekent ook dat we samen met organisaties die nu ondersteuning en zorg aanbieden moeten kijken naar nieuwe vormen, waarbij het uitgangspunt 'niet voorschrijven maar helpen' voorop dient te staan. Niet de uitvoerende instellingen maar de bewoners staan centraal. Naast uitdagingen biedt dit ook nieuwe kansen. Door vroegtijdig in te zetten op preventie en verschillende sporen van ondersteuning en zorg te bundelen (kijkend naar de parallelle belangen) kunnen we ondersteuning en zorg efficiënter gaan aanbieden.

Participatie en Co-creatie

Met de quick-wins en de gebiedsgerichte afstemming van het gemeentelijke beleid voor Selwerd willen wij de bewoners en belanghebbenden in Selwerd laten zien op welke wijze wij aan kijken tegen de kansen en mogelijkheden van de wijk enerzijds, maar anderzijds ook de specifieke problematiek in de wijk van een adequaat antwoord willen voorzien. De afgelopen jaren hebben de bewoners van Selwerd gemerkt dat een aantal zorgwekkende veranderingen in de wijk van deeloplossingen zijn voorzien, waarin het Nieuw Lokaal Akkoord voor corporaties en gemeente mede bepalend zijn geweest. De wijk en haar bewoners hebben daarbij, onder andere via de bewonersorganisatie regelmatig aandacht gevraagd voor een brede klassieke aanpak van de wijk. De mogelijkheden van de gemeente en de corporaties hiervoor zijn echter de afgelopen jaren snel en sterk veranderd. De wijkraad heeft begin 2013 aangegeven, dat zij begrip heeft voor deze veranderende context, maar dat zij tegelijkertijd ook moeite heeft om haar achterban dit proces uit te leggen. Bovendien hoort zij graag welke mogelijkheden er dan wel voor de wijk liggen.

Intermezzo: nieuwe fase wijkvertegenwoordiging

Begin 2013 dreigde een bestuurscrisis bij de wijkraad Selwerd. Het lukte de wijkraad niet om nieuwe bestuursleden te werven in de wijk, volgens eigen zeggen mede als gevolg van het uitblijven van concrete, zichtbare wijkvernieuwingsresultaten. In overleg met de afdeling Stadsdeelcoördinatie is door de wijkraad gezocht naar mogelijkheden om in de wijk de bewonersparticipatie voor nu en de nabije toekomst te waarborgen.

Vanuit het gedachtegoed van “stedelijke wijkvernieuwing op uitnodiging” heeft de wijkraad haar achterban uitgenodigd deel te nemen aan een informatieavond over energiebesparing onder de titel “energie in Selwerd”. De bijeenkomst bleek een succes, ruim 80 bewoners hebben gehoor gegeven aan de uitnodiging en er zijn twee uit bewoners bestaande werkgroepen gevormd die de mogelijkheden van energiebesparing in zowel koop als huurwoningen gaan onderzoeken. De wijkraad kon tevens op de avond 6 nieuwe aspirant-bestuursleden noteren.

In het vervolg van dit proces willen wij in samenwerking met de wijkraad Selwerd en rond thema’s gegroepeerde bewoners verder uitwerking geven aan onze voorgestane nieuwe werkwijze die wij in Selwerd introduceren¹². Onder andere door middel van co-creatie streven wij naar een permanente dialoog tussen bewoners, gemeente en andere belanghebbenden, zowel in de beleidsvorming als in de uitvoering.

Intermezzo: oriëntatie op een wijkbedrijf

Bij onze oriëntatie op een nieuwe aanpak voor Selwerd onderzoeken wij de vorming van een wijkbedrijf. Voor de gemeentelijke organisatie in Groningen vormt het wijkbedrijf een nieuw fenomeen. Het proces om naast bewoners ook andere partijen te vinden die initiatief en verantwoordelijkheid willen nemen in en voor de wijk en hun commitment hieraan min of meer wijkbedrijfsmatig vorm te geven staat het eerste half jaar centraal.

Eind 2013 willen wij de eerste resultaten hiervan beoordelen, zowel in hun betekenis voor Selwerd als voor andere wijken en/of buurten én voor onze organisatie. Onze primaire inzet vormt niet zo zeer het wijkbedrijf maar het met partners en bewoners onderzoeken hoe en welk deel van huidige en toekomstige opgaven in de wijk vanuit de samenleving zelf kunnen worden opgepakt. De rol van de gemeente in het onderzoek naar een wijkbedrijf zal vooral faciliterend zijn.

Bundelen van eigen kracht: het wijkbedrijf

“Een manier om in de juiste modus te komen is door het gebied te beschouwen als een bedrijf. Compleet met werknemers (de bewoners) en ondernemingsplan, met meenemen van alle geldstromen die de wijk in en uitgaan. En dan de vraag te stellen hoe van deze wijk de verdien capaciteit vergroot kan worden, waar de winsten behaald kunnen worden en waar efficiënter gewerkt.”¹³

Vanuit het ‘nieuwe denken’ worden proposities gedaan om met (nieuwe) partners te komen tot slimme coalities, waardoor initiatieven duurzaam in de wijk kunnen worden weggezet en zelf financierend zijn. Wij onderzoeken het opstarten van een wijkbedrijf. Ook kijken wij naar

¹² Coalitieakkoord 2012-2013.

¹³ KEI-Nicis Institute (2012: p. 24) *Essay. Stedelijke vernieuwing op uitnodiging.*

de rol die studenten kunnen spelen in de wijk, hiervoor zijn diverse gesprekken gaande. Door burgers hierbij actief hierbij te betrekken ontstaat er ruimte voor toekomstige initiatieven en kan worden ingespeeld op veranderende behoeften vanuit de samenleving. Hiermee willen we bereiken dat de aanwezige krachten in de wijk worden aangeboord, dat bewoners hierover zeggenschap en verantwoordelijkheid krijgen. (schema: B/C → A).

Ervaring leert dat anno 2013 met name investeringen in energiebesparingen als een vliegwiel kunnen werken. Bewoners, zo blijkt mede uit de succesvol verlopen informatieavond van de wijkraad Selwerd, en ondernemers zijn zeer geïnteresseerd. Daar zou dus een heel goed begin kunnen liggen. Aansluitend kan ook gewerkt worden aan het inkopen en uitvoeren van wijk servicediensten, als groenonderhoud, woningonderhoud, thuiszorg, vervoer. Ook organisaties uit de zorg- en verzekeringshoek kunnen prima partners zijn. Eind 2013 willen wij de haalbaarheid en omvang van een wijkbedrijf voor Selwerd in kaart gebracht hebben.

Intermezzo: structuur en ontwikkeling van een wijkbedrijf

Een wijkbedrijf bestaat formeel uit een vereniging en een bedrijf (BV). De vereniging beheert de leefbaarheidsprojecten en maakt afspraken met het bedrijf. De vereniging is aanspreekpunt naar bewoners en de spil in het overleg met alle partners. De vereniging maakt winst, kan vrijwilligers een onbelaste vergoeding uitkeren en kan hierdoor blijven bestaan. Dit geldt ook voor de BV. De BV is risicodragende investeerder in bijvoorbeeld energieopwekking (PV, biomassa). De BV genereert onderhoudswerk en kan daarmee enkele banen creëren. De BV is en blijft gezond en kan daarom de risico's dragen en garanties geven. De BV kan eigendom zijn van de vereniging maar kan ook externe aandeelhouders hebben.

De globale ontwikkeling van een wijkbedrijf loopt als volgt: tijdens de beginfase wordt gezocht naar een nuttig en verleidelijk aanbod voor zowel huurders als particuliere woningeigenaren. Een dergelijk aanbod kan bestaan uit groepskorting op energie inkoop, zorgpremie, energie coaching, zorgpreventie etc. Het aanbod biedt financieel voordeel voor allen en werkt tevens verenigend: men wordt lid van het wijkbedrijf. De leden kiezen een bestuur en er wordt een RvT ingesteld. In de tweede fase wordt de BV ingericht en een businesscase ontwikkeld voor evt. energie investeringen op wijkniveau. In de derde fase kunnen aanvullende wijkdiensten ontwikkeld en aangeboden worden.

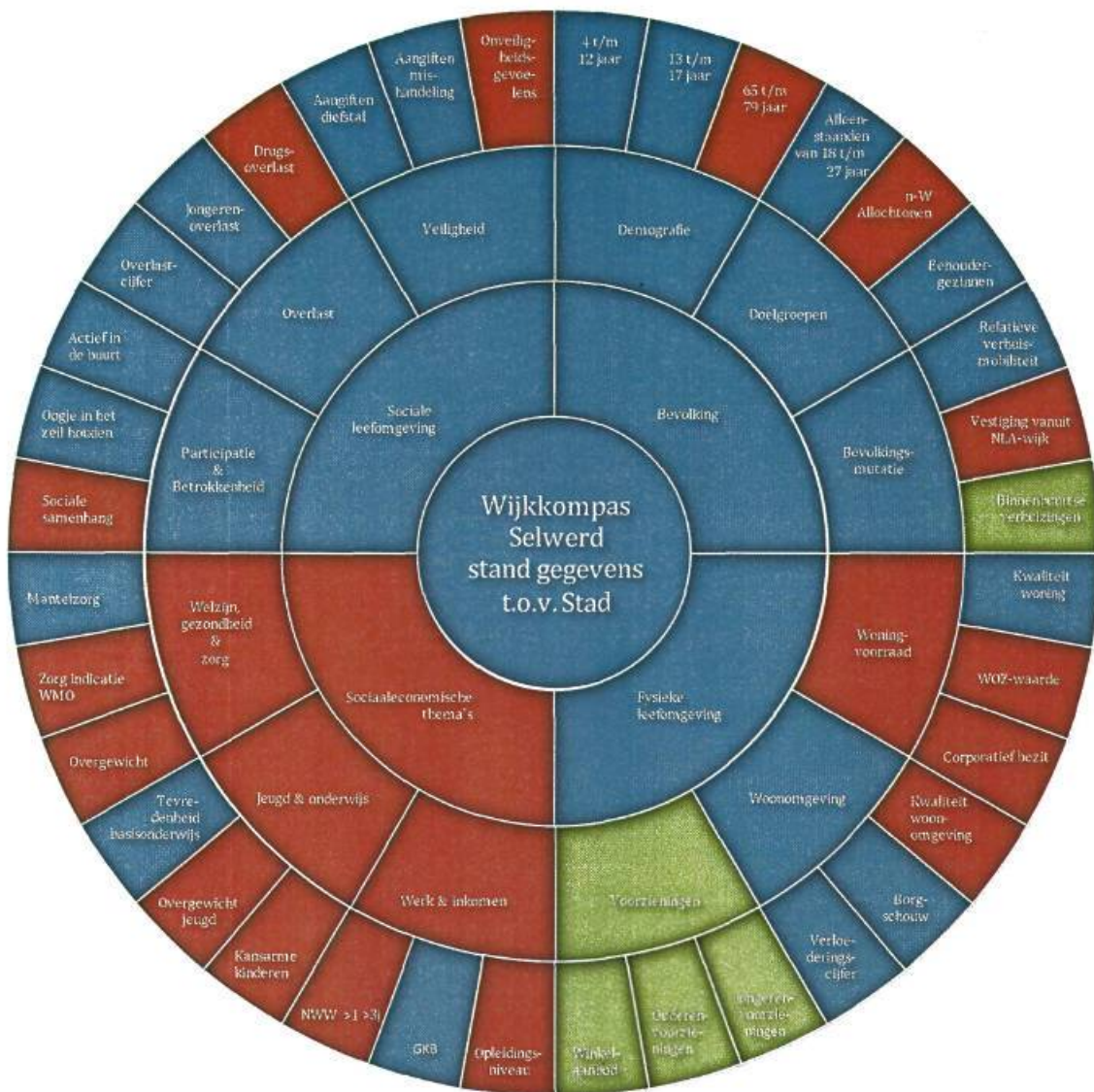
De Bijlage:

- **Deel A De monitor en analyse: Selwerd, een wijk in verandering**
 - Bevolking
 - Fysieke leefomgeving
 - Sociaaleconomische status
 - Sociale leefomgeving

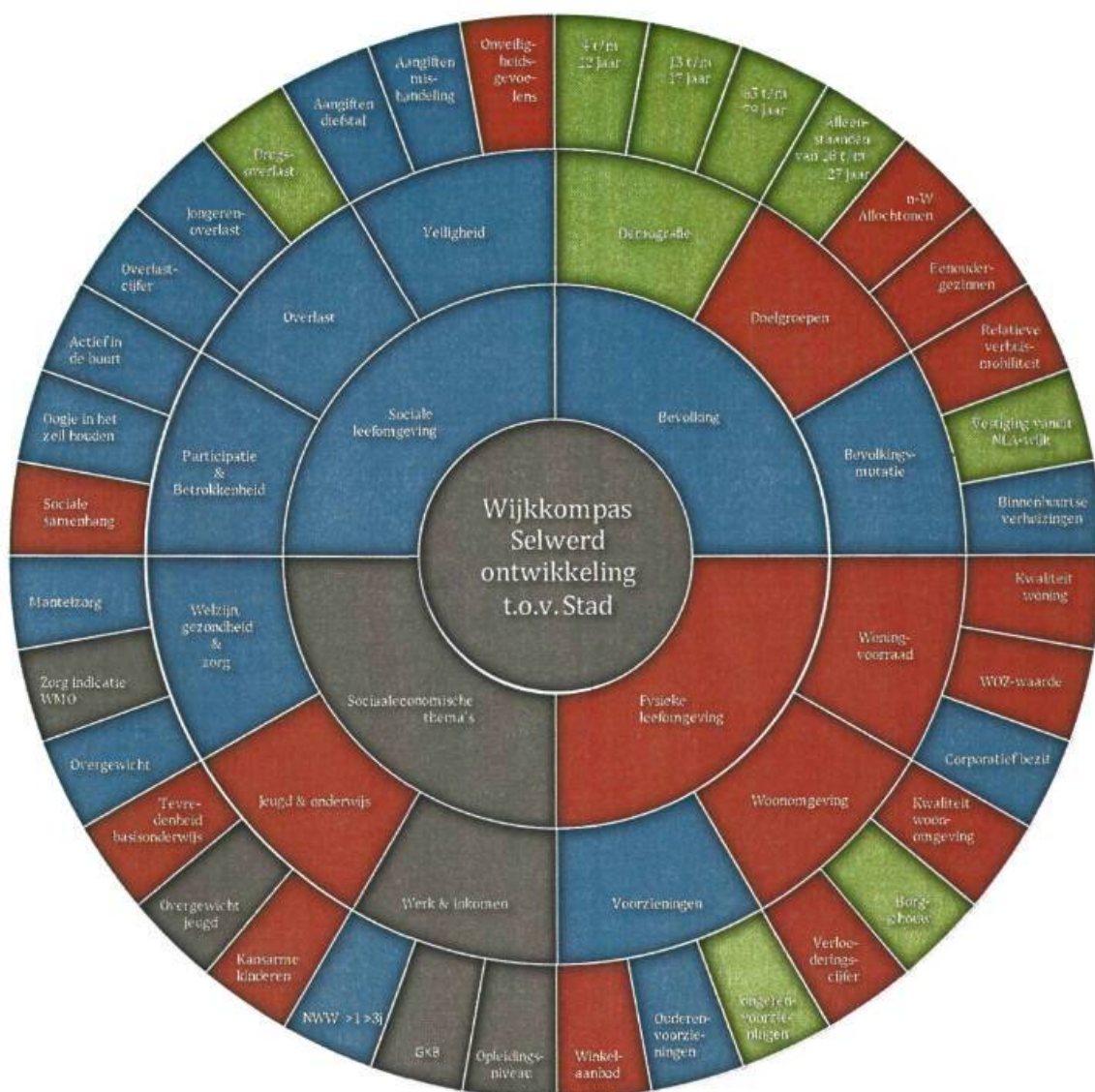
- **Deel B De visie: Selwerd, perspectieven op de wijk**

- **Deel C Het programma: Selwerd, kennis en potentie verbinden**
 - Programma inhoud
 - Planning en kostenraming
 - projectenkaart

**Deel A De monitor en analyse:
Selwerd, een wijk in verandering**

Figuur 4: Stand Selwerd t.o.v. stedelijke niveau

Figuur 5: Ontwikkeling Selwerd t.o.v. stedelijke ontwikkeling

De grijze vlakken in het kompas representeren indicatoren waarvan data ontbreken of waarbij sprake is van een trendbreuk bij het verkrijgen van data. Derhalve is op deze onderdelen geen ontwikkeling in beeld te brengen.

Bevolking

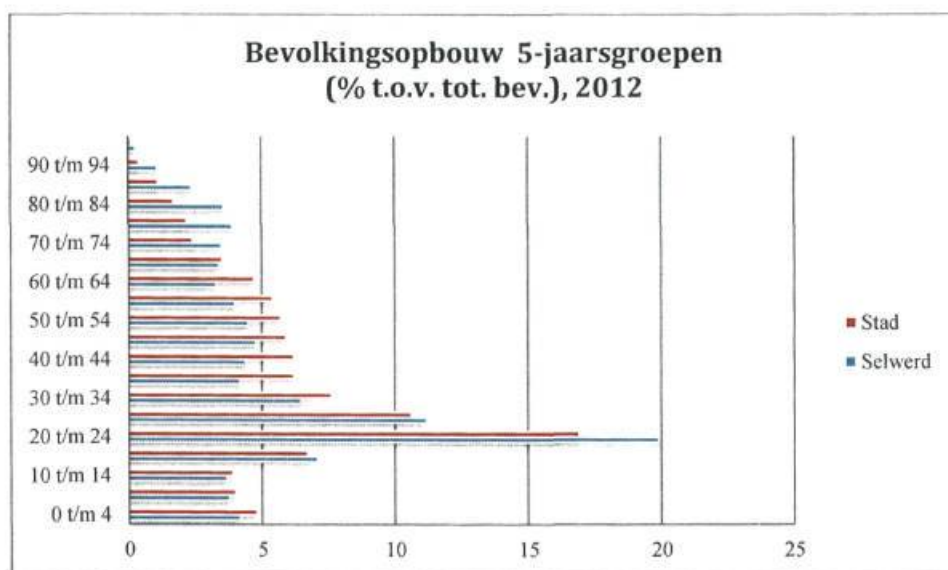
Kerngegevens bevolking Selwerd (GBA, 2012)

- totaal bewoners: 6.408
- totaal huishoudens: 3.984
- totaal studenten: 1.053

Demografische gegevens

In Selwerd zijn (in 2012) 6408 mensen woonachtig¹⁴. Het inwonertal van de wijk is in de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven. De gestage toename in aantal is met name te duiden door (beperkte) inbreiding van de woningvoorraad en de toename van jongerenhuisvesting in de wijk.

De opbouw van de Selwerder bevolking kent afgezet tegen de landelijke en stedelijke bevolkingsopbouw een a-typische leeftijdsverdeling¹⁵. De groep jonge volwassenen (van 18 t/m 27 jaar) en in iets mindere mate de groep ouderen (65 jaar en ouder) zijn, in vergelijking met de stad, relatief sterk vertegenwoordigd in de wijk. De middengroep (35 t/m 64 jaar) is daarentegen duidelijk ondervertegenwoordigd, de groep kinderen in de wijk blijft in percentage licht achter bij de stedelijke bevolkingsopbouw. In figuur 6 zijn de verdelingen van Selwerd en de stad in beeld gebracht naar 5-jaarsgroepen.

Figuur 6: Bevolkingsopbouw Selwerd en Stad naar 5-jaarsgroepen (GBA: 2012)

De groep ouderen van 75+ neemt de laatste jaren in omvang af, te verwachten valt dat in de komende tien jaar (t/m 2022) deze trend zich doorzet en de groep verder richting het stedelijk percentage zal inkrimpen (van 700 naar 550 ouderen). De groep ouderen van 65 t/m 74 jaar neemt daarentegen de komende jaren wel verder toe in omvang (van 450 naar 540 ouderen).

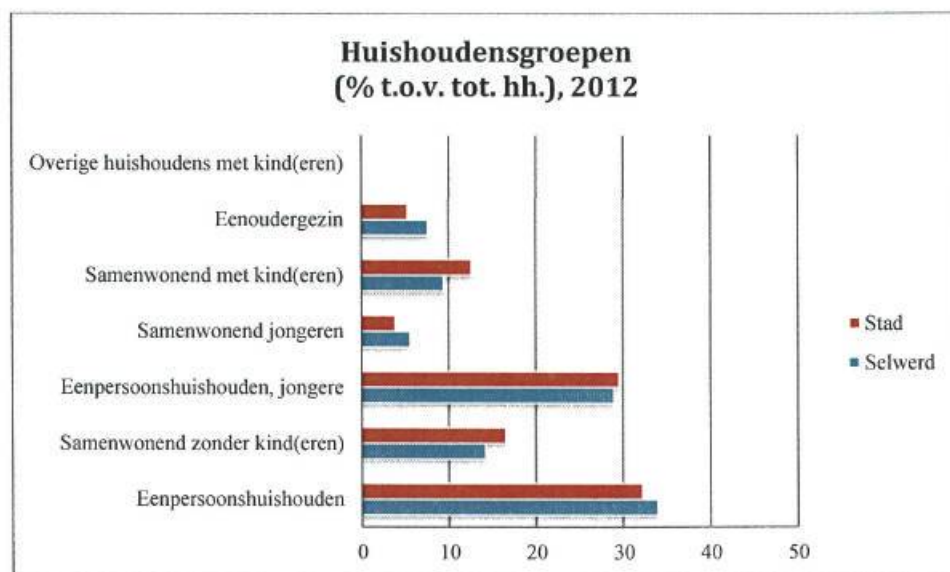
¹⁴ Dit betreft het aantal personen dat op 1 januari stond ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie. Bron: DIA Groningen (2012).

¹⁵ In Groningen is een relatief grote groep studenten woonachtig, waardoor de leeftijdsopbouw van de Stad al een a-typische verdeling vertoont ten opzichte van de landelijke opbouw. Zie o.a. ook: Stadsmonitor (2012), Gemeente Groningen.

Doelgroepen

De dominantie van de groep jonge volwassenen in de wijk is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan het relatief hoge percentage studenten dat in de wijk is gehuisvest. De groep alleenwonende jonge volwassenen¹⁶ - waar de groep studenten veelal binnen te plaatsen valt - telt 1.154 personen, hetgeen 18,1% van de totale bevolking en 29,0% van het totaal aantal huishoudens in de wijk betekent. De verhoudingen lopen hiermee nagenoeg gelijk met de stedelijke percentages, deze betreffen namelijk respectievelijk 17,9% en 29,5%. Het aandeel aan de Hanze Hogeschool en de Rijksuniversiteit geregistreerd staande studenten is in Selwerd wel licht hoger dan in de stad, te weten 16,5% om 13,6%.

Kijkend naar de huishoudensgroepen in Selwerd, figuur 7, valt te constateren dat de groepen eenoudergezinnen en eenpersoonshuishoudens (niet jongere zijnde) boven stedelijke gemiddelden scoren, en de groepen samenwonenden (niet jongere zijnde) met én zonder kind(eren) onder stedelijke gemiddelden. Het aandeel eenoudergezinnen, en in het bijzonder de gestage groei van dit aandeel in de wijk is opvallend. Te meer daar een significant deel van deze gezinnen (ca. 34%) ook een WWB-uitkering heeft¹⁷. Het percentage kinderen dat in Selwerd daadwerkelijk opgroeit binnen een eenoudergezin bedraagt ca. 37%, hiermee schiet de wijk flink uit boven het stedelijke gemiddelde.

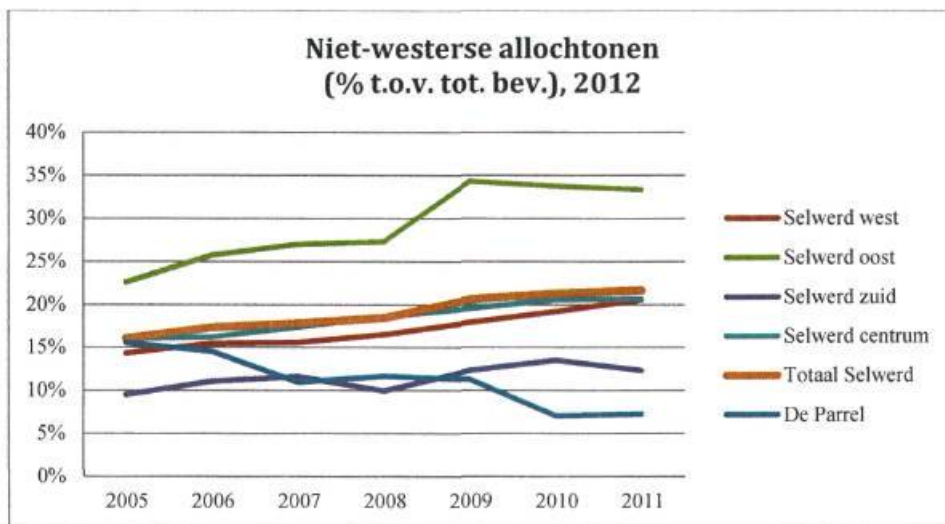

Figuur 7: Huishoudensgroepen Selwerd en Stad (GBA: 2012)

Het aandeel bewoners van Nederlandse afkomst bedraagt (in 2013) 64,1% en is in de afgelopen jaren beduidend teruggelopen. In de wijk heeft 24,2% een niet-westerse achtergrond. Selwerd wijkt hiermee sterk af van het stedelijk gemiddelde, ook verloopt de toename van het aantal gevestigde (niet-westerse) allochtonen sneller dan stedelijk. De cijfers zijn voor een deel toe te schrijven aan de sterke toename in de afgelopen jaren van het aantal buitenlandse studenten, voornamelijk afkomstig uit China en Hong Kong, welke zich hebben gevestigd in één van de drie grote studentenflats aan de rand van de wijk (Selwerd-oost) (figuur 8).

¹⁶ Hiertoe behoren ook de jonge volwassenen die met meer dan twee personen eenzelfde woning delen.

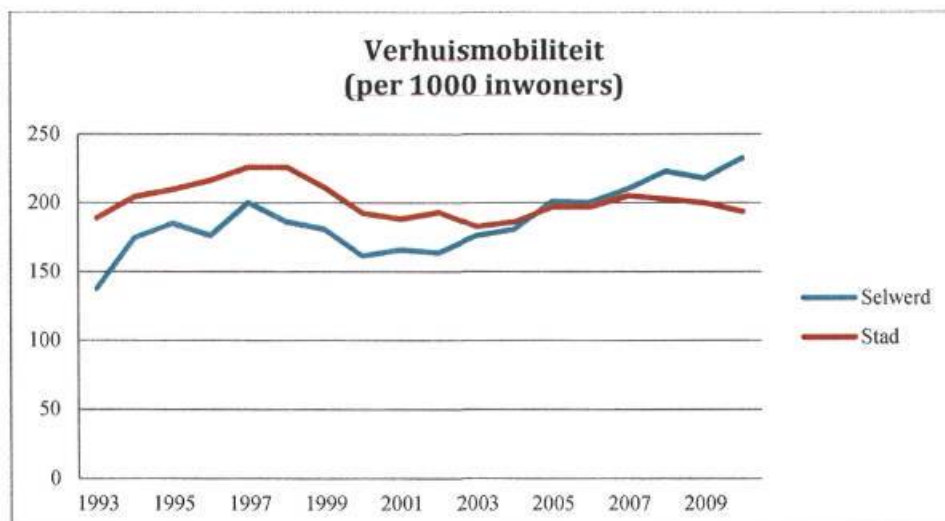
¹⁷ In het deel III, sociaaleconomische status, wordt nader ingegaan op inkomen- en armoedecijfers.

Figuur 8: Niet-westerse allochtonen (GBA: 2012)

Bevolkingsmutatie

Qua bevolkingsaantallen is Selwerd door het uitblijven van grootschalige her- of nieuwbouw door de jaren heen behoorlijk stabiel gebleven. In de afgelopen 15 jaar heeft het inwonertal geschommeld tussen de 6140 en 6430 personen, hetgeen in verschil een aandeel van ongeveer 4,5% op het huidige bevolkingsbestand inhoudt. Met betrekking tot de bevolkings-samenstelling van de wijk is echter wel een duidelijke transitie zichtbaar, welke door de toenemende verhuismobiliteit uit en naar de wijk ook te meer in versnelling is geraakt. Vanaf 2000 is sprake van een vrijwel onafgebroken toename op dit vlak (figuur 9).

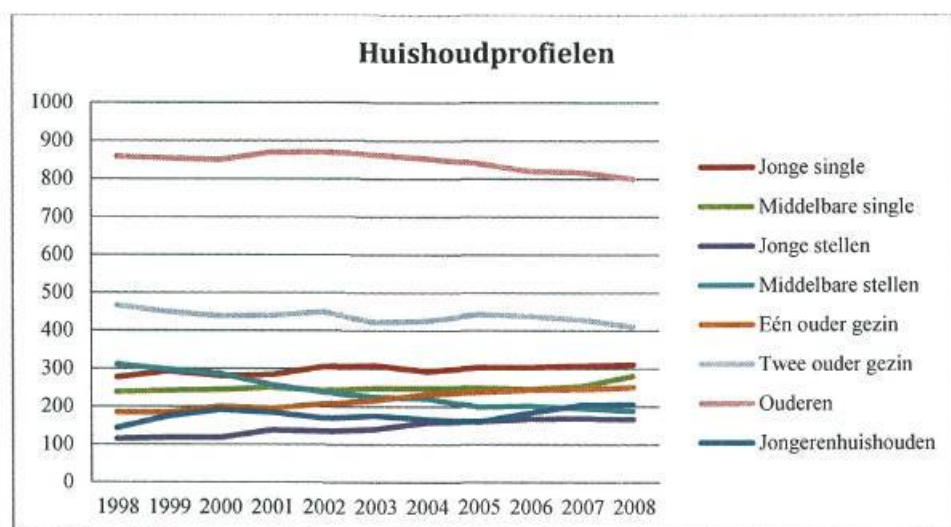

Figuur 9: Relatieve verhuismobiliteit Selwerd en Stad (GBA: 2011)

De migratiecijfers verdienen vanwege de hoge mutatiegraad in de studentenflats wel enige nuance. Zo wordt zichtbaar dat de groep jonge volwassenen in de in- en uitstroom van bewoners een toenemend aandeel inneemt, ook is hierin binnen een kalenderjaar een opvallende piek te constateren rond de maanden augustus en september. In de laatste jaren zijn deze pieken ook steeds duidelijker geworden. De flats voldoen ten aanzien van studentenhuysvesting met name in de behoefte van eerste in- en doorstroming, waardoor de omloopsnelheid in deze eenheden doorgaans groot is.

Van de toenemende groep nieuwe bewoners in Selwerd betreft een deel zogezegd de buitenlandse studenten. Sinds 2007 is binnen deze groep een duidelijke stijging van het aantal vestigingen waar te nemen. Buiten deze groep is echter eveneens een toename zichtbaar in het aantal nieuwe Selwerders afkomstig uit andere Groninger wijken. Met name tussen 2002 en 2005 vond hierin een opvallende stijging plaats, welke na 2005 op een hoger niveau dan voorheen stabiliseerde. Het merendeel van deze nieuwe inwoners is afkomstig uit de omliggende wijken als De Hoogte, Tuinwijk en Paddepoel. De invloed van wijkvernieuwing in andere delen van de stad komt eveneens tot uitdrukking in de cijfers. Na 2005 is er een afname zichtbaar in het aantal vestigingen vanuit Vinkhuizen en een toename in het aantal vestigingen vanuit Groningen-zuid, in het bijzonder vanuit het corporatieve gedeelte.

De bevolkingstransitie in Selwerd laat zich ook zien in de verandering van de gezinssamenstelling in de wijk. Daar waar het aantal ouderen en stellen met kinderen gestaag afneemt, neemt het aantal (jonge) stellen zonder kinderen en (middelbare) alleenstaanden juist gestaag toe. In figuur 10 wordt deze verschuiving geïllustreerd.

Figuur 10: Ontwikkeling huishoudprofielen (GBA)

Fysieke leefomgeving

Kerngegevens woningvoorraad Selwerd (BAG, 2011)

- totaal aantal zelfstandige woningen: 2.670
- totaal aantal niet-zelfstandige woningen: 1.021
- zelfstandige woningen in corporatief bezit: 63,1%

● Woningvoorraad

Selwerd behoort met ca. 3700 woonruimten tot de middelgrote wijken in de stad. De wijk is grotendeels in de jaren zestig gebouwd, ca. 68% van de huidige woningvoorraad dateert uit deze periode. In de navolgende decennia is er geleidelijk bijgebouwd. Het grootste gedeelte van de voorraad staat in Selwerd-west en centrum.

Stedenbouwkundig is de wijk volgens een strak stramien opgezet, waarbij de woningvoorraad plaats moest bieden voor verschillende wooncarrières en levensfasen. Binnen de stempels zijn met name portieketagewoningen, eengezinswoningen in rij en in mindere mate lage galerijwoningen aan te treffen. Enige uitzondering op dit stramien vormen de stempels direct ten noorden en ten zuiden van de Eikenlaan gelegen, hier zijn de gestapelde woonblokken sterk dominant. Aan de randen van de wijk en de infrastructurele hoofdaders van de wijk staat hoogbouw. Onder deze hoogbouw vallen drie studentenflats (aan de rand van de Plataanlaan) in eigendom van corporatie Lefier die tezamen een kleine 1000 wooneenheden tellen.

Een groot gedeelte van de woningvoorraad valt onder corporatief bezit. Met een aandeel van ca. 65% wijkt Selwerd hierop beduidend af van het aandeel op stedelijk niveau (43%). Het betreft hier voornamelijk (doorgaans ruime) sociale huurwoningen in het lagere prijssegment, waardoor de wijk binnen de stad een belangrijke opstapfunctie voor een wooncarrière inneemt. In Selwerd hebben vier corporaties bezit; Nijestee, De Huismeesters, Patrimonium en Lefier. Van de woningvoorraad is ca. 28% in particulier eigendom. Doordat het grootste gedeelte van deze woningen in Selwerd-west staat, en in iets mindere mate in Selwerd-zuid, kent de wijk op fysiek en sociaaleconomisch terrein een relatief sterk onderscheid tussen buurten.

Bezit corporaties	Gestapeld	Laagbouw	Totaal
Patrimonium	485	166	651
Nijestee	626	144	770
Lefier	953	0	953
De Huismeesters	174	95	269
Totaal	2.238	405	2.643

Tabel 1: Corporatieve woningvoorraad Selwerd

Kaart 1: *Corporatieve woningvoorraad Selwerd*

De wijk is destijds ontworpen vanuit vooral kwantitatieve en economische oogpunten, waarbij het kunnen huisvesten van nieuwe (middenstand) gezinnen in de stad een achterliggend motief was. Het heeft de wijk in haar verschijningsvorm een vrij eenduidig aanzicht meegegeven zonder echt karakteriserende woonmilieus. Hetzelfde geldt voor de woningen, welke doorgaans ruim en efficiënt zijn ontworpen en gebouwd zonder echt uitgesproken en afwisselende architectonische details. Daar het merendeel van de woningvoorraad nog grotendeels in de oorspronkelijke staat verkeert, begint een groot aantal woningen qua uitstraling dan ook wel gedateerd aan te voelen. Dit geldt zeker voor de lage galerijblokken (voormalige bejaardenwoningen) die op verschillende plekken in de wijk te vinden zijn, het meest prominent aan de Eikenlaan.

Eenzelfde gedateerdheid is te zien in de kwalitatieve staat van de woningvoorraad. Buiten regulier onderhoud hebben er aan de meeste woningen in de wijk geen (ingrijpende) renovatiewerkzaamheden plaatsgevonden. Dit betekent dat met name op het gebied van (geluids)isolatie en energiezuinigheid het merendeel van de woningen ondermaats scoort (32% heeft energielabel D, 53% label E). Naast energiebesparende maatregelen aan de woningen zelf, zijn ook ten aanzien van de aanlevering van energie verbeteringen te maken. In delen van de wijk, het corporatieve bezit van De Huismeesters in Selwerd-oost, zijn woonblokken aangesloten op een centraal warmtesysteem. Het netwerk is energie-onzuinig en bovendien de laatste jaren erg kwetsbaar gebleken.

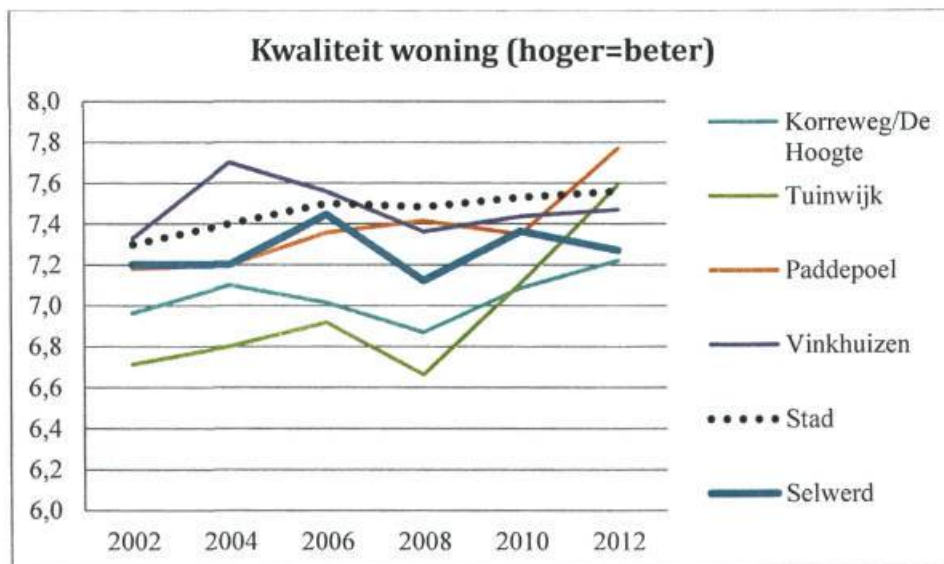
Label	% Selwerd	% Stad
C	11,6	25,0
D	32,7	32,2
E	53,2	21,8
F	2,3	7,6
G	0,2	1,2

Tabel 2: *Energielabels woningvoorraad*

Kaart 2: Energielabels corporatieve woningvoorraad Selwerd

De kwaliteit van de woningen wordt door de Selwerders gemiddeld genomen als (ruim) voldoende beoordeeld (7,3). Wel blijft de wijk met deze score achterlopen op het stedelijk gemiddelde en ziet zij zich gepasseerd worden door omliggende wijken waar de laatste jaren wel in de woningvoorraad is geïnvesteerd (figuur 11).

Figuur 11: Kwaliteit woning (Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012)

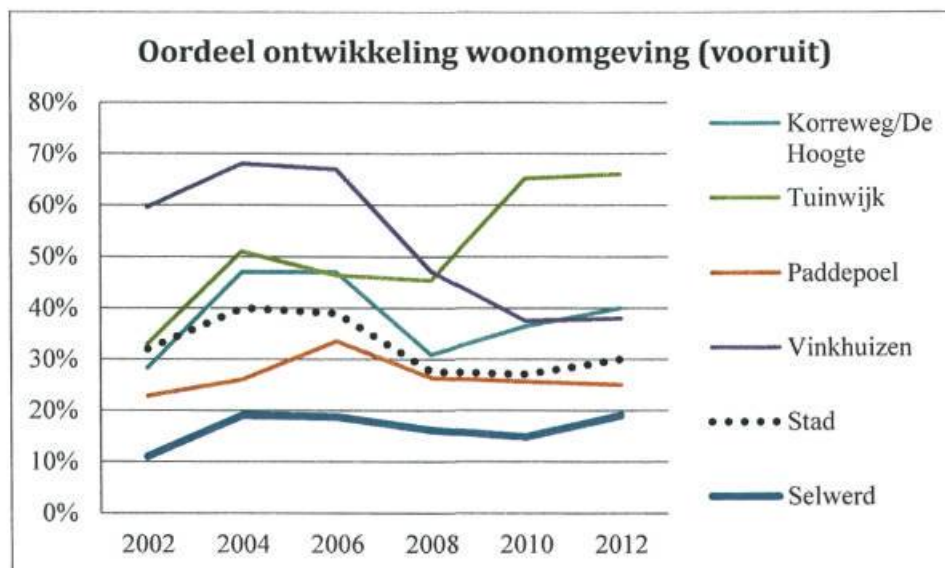
Dat Selwerd op het gebied van huisvesting qua aantrekkelijkheid aan terrein verliest keert ook terug in de cijfers van vastgoedwaarden, huurprijzen en haalbaarheid van woningtoekenning. De gemiddelde WOZ-waarde van de woningvoorraad in Selwerd scoort onder het stedelijk gemiddelde, ook in vergelijking met de waarden van gelijksoortige woningtypen elders in de stad liggen de waarden lager. Eenzelfde beeld is terug te zien bij de corporatieve voorraad met betrekking tot de toekenning van woningen via het in de stad gehanteerde woonruimte verdeelsysteem. Men heeft voor een bepaald woningtype in Selwerd minder punten nodig voor toekenning dan bij gelijksoortige woningtypen elders in de stad.

Woonomgeving

De heldere stedenbouwkundige structuur van Selwerd is door de decennia heen één van de grote kwaliteiten van de wijk geweest. De straten en woongebieden zijn ruim opgezet en bieden veel ruimte voor speel- en groenvoorzieningen. Verder wordt de wijk deels omsloten door een groen-blauw strook langs het spoor aan de zuidoostkant en het Selwerder park dat aan de westkant grenst en bij de Mispellaan enigszins de wijk in wordt getrokken.

De stedenbouwkundige structuur van alsmede de openbare ruimten in de wijk hebben wel in kwaliteit ingeboet en ogen op bepaalde delen in de wijk verrommeld. Zo is de oorspronkelijke hiërarchie in het stratennetwerk minder zichtbaar, zijn groenstroken op bepaalde plekken in de wijk geasfalteerd ten dienste van parkeerplekken, en zijn de kwaliteit en consistentie van bosschages en groenstroken in en rond de straten verminderd¹⁸.

Hoewel de waardering over de eigen woonomgeving bij Selwerders minder is dan stedelijk, scoort de wijk wel een (ruime) voldoende (een 6,9 waar dit stedelijk een 7,6 bedraagt). Ten aanzien van de mate waarin de woonomgeving zich positief ontwikkeld is de bevolking in de wijk beduidend minder positief, de wijk blijft ook hier achter bij de stad alsook bij de omliggende stadswijken (figuur 12). In deze grafiek is overigens ook duidelijk de invloed van (recente) wijkverbeteringen in andere wijken te zien. Zo waardeert men in Tuinwijk de (ontwikkeling van de) woonomgeving als zeer positief, bij Vinkhuizen heeft deze impuls al eerder plaatsgevonden en stabiliseert zich nu de mate waarin men vooruitgang verwacht.

Figuur 12: Ontwikkeling woonomgeving (vooruit) (Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012)

Over de aanwezige groenvoorziening en het onderhoud ervan is men in Selwerd tevreden (89% en 82%). Ook ten aanzien van het onderhoud van het openbaar grijs in de wijk (speelvoorzieningen, straatmeubilair, wegen e.d.) is men in Selwerd overwegend tevreden, met als enige uitzondering het onderhoud van de trottoirs, welke gelet op het aandeel ouderen in de wijk ook een blijvend en kritisch aandachtspunt is. Op het gebied van verloedering in en het schoonhouden van de wijk is men gematigd positief, wel is bij beide punten een positieve ontwikkeling in de waarderingcijfers te zien. Een aandachtspunt is volgens de Selwerder hierbij nog wel de (soms) aanwezige rommel op straat.¹⁹

¹⁸ Kaderplan openbare ruimte Selwerd

¹⁹ De hier genoemde onderdelen zijn allen afkomstig uit de Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012.

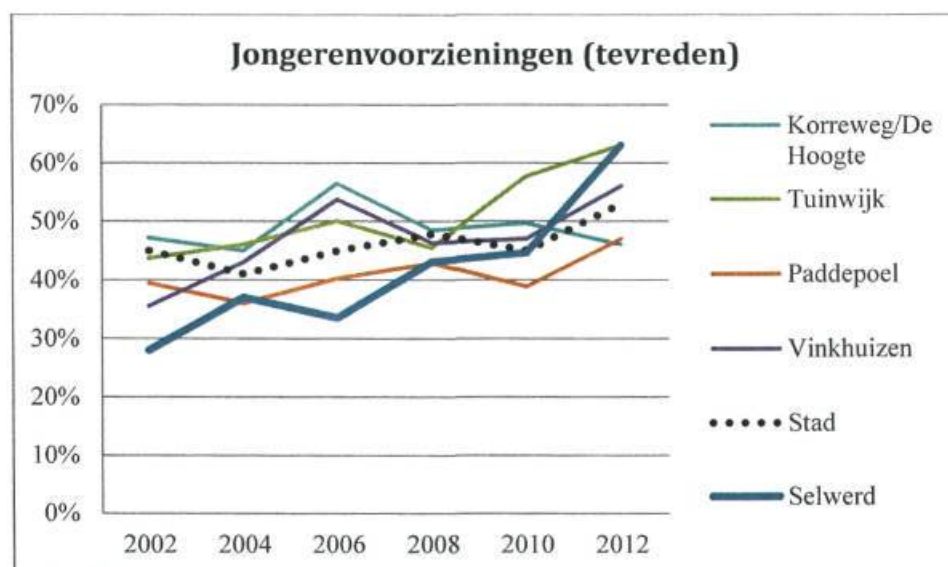
Uit de borgschouw²⁰ die over de gehele stad wordt uitgevoerd komt Selwerd als gemiddeld naar voren. Ook deze schouw toont een (licht) positieve ontwikkeling ten aanzien van (het beheer van) de openbare ruimte in Selwerd.

● Voorzieningen

Selwerd kent een breed scala aan accommodaties met voorzieningen voor jong en oud. Het voorzieningsniveau in de wijk wordt door de Selwerders zelf ook doorgaans goed gewaardeerd, veelal beduidend hoger dan stedelijk. Uit de L&V monitor 2012 blijkt dat Selwerd zelfs zeer tevreden is met de ontmoetingsmogelijkheden. In een recent onderzoek²¹ naar gebruik van sociaal-culturele accommodaties in de stad komt voor Selwerd “de Berk” als verreweg de belangrijkste ontmoetingsplek naar voren (32%). Buurt speeltuinvereniging (BSV) Selwerd wordt door 12% van de respondenten belangrijk gevonden en Sonde 2000 door 9%. Op het gebied van tevredenheid over het winkelaanbod en de voorzieningen voor ouderen in de buurt behoort Selwerd zelfs bij de hoogst scorende wijken van de stad.

Twee duidelijke positieve ontwikkelingen zijn te constateren bij de mate van tevredenheid over de speelgelegenheden en de jongerenvoorzieningen in de wijk, met name op dit laatste onderdeel is een opvallende stijging in waardering te zien (figuur 13). In de afgelopen jaren is op deze terreinen veel geïnvesteerd en gerealiseerd, onder meer tezamen met bewoners en de financiële steun vanuit het budget van het NLA.

Zo zijn er op verschillende plekken over de wijk verspreid speelvoorzieningen geplaatst, waaronder zandbakken en diverse speeltoestellen, is aan de Elzenlaan de Buurt- en speeltuinvereniging Selwerd gevestigd en is het plein rondom CBS De Wegwijzer in het hart van Selwerd grondig vernieuwd. Voor de oudere jeugd in de wijk is onder meer een jongerenplek in het Selwerder park gecreëerd. Op de plek is een trapveldje met twee doelen, twee baskets en een klein open paviljoentje verschenen.

Figuur 13: Jongerenvoorzieningen (tevreden) (Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012)

²⁰ Borgschouw (2012)

²¹ Accomodatienota Blik op de wijk , mei 3013

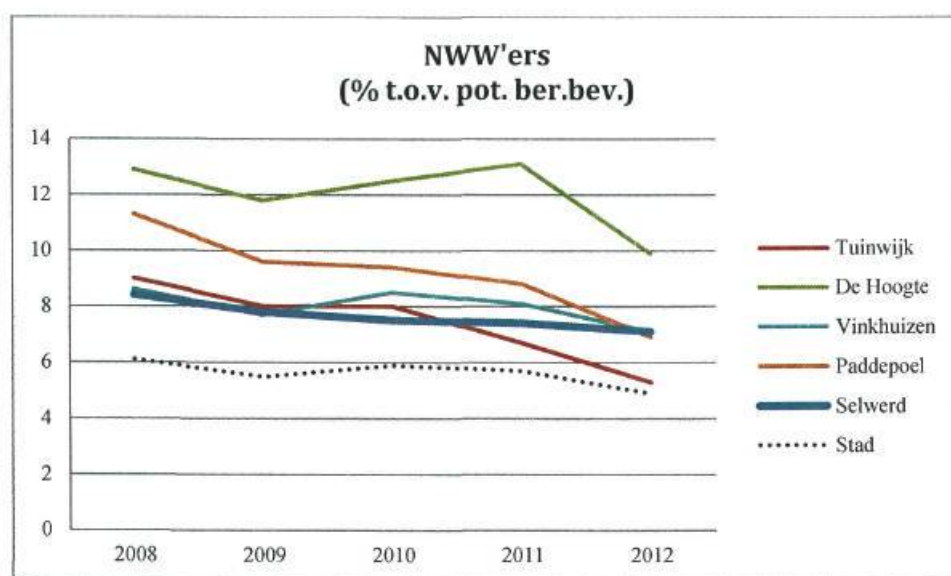
Sociaaleconomische status

Kerngegevens sociaaleconomische status Selwerd (2012)

- potentiële beroepsbevolking: 4.463
- aantal niet-werkende werkzoekenden: 315
- aantal personen met WWB-uitkering: 417

● Werk en inkomen

In 2012 telde de potentiële beroepsbevolking²² van Selwerd 4.463 personen. Het aantal niet-werkende werkzoekenden (hierna NWW'ers) dat ook als zodanig bij het UWV stond ingeschreven bedroeg in datzelfde jaar 315 personen. Dit betekent een aandeel van 7,1% op de potentiële beroepsbevolking van de wijk, waarmee het boven het stedelijk gemiddelde van 4,9% scoort. Het aandeel NWW'ers in Selwerd is in de afgelopen jaren wel afgenomen, hetgeen in de lijn ligt met de stedelijk trend (figuur 14). De omliggende (aandachts)wijken ontwikkelen zich echter op dit gebied positiever en bewegen zich, in tegenstelling tot Selwerd, richting het gemiddelde van Stad.

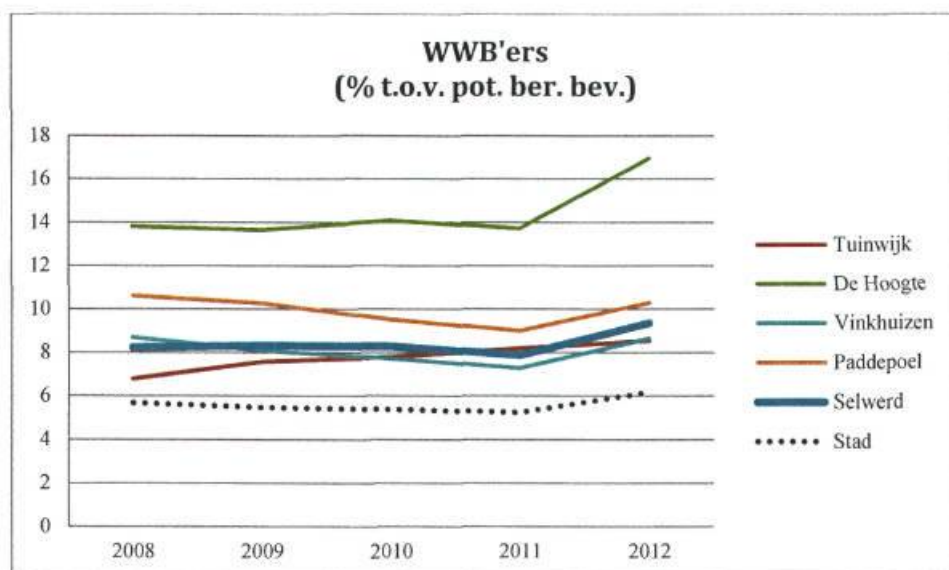
Figuur 14: Niet-werkende werkzoekenden, UWV Werkbedrijf (2012)

Wanneer de groep NWW'ers wordt bekeken vanuit de verschillende leeftijdenbeleidsgroepen, dan valt te constateren dat de jongste groep van 15 tot en met 22 jaar en de middengroep van 23 tot en met 49 jaar in Selwerd een hoger aandeel binnen het totaal aantal NWW'ers hebben dan stedelijk. De oudste groep, 50 tot en met 64 jaar, heeft een lager aandeel dan stedelijk bezien.

De gemeente specificeert haar beleidsinzet ten aanzien van arbeidsparticipatie aan de hand van drie gradaties in de duur dat men als NWW'er staat ingeschreven. Van de Selwerder groep NWW'ers is 44,8% korter dan een jaar als zoekende ingeschreven. De tussengroep, langer dan 1 jaar zoekende maar korter dan 3 jaar, ligt op 26,7% om. De aandachtsgroep die langer dan 3 jaar zoekende is, en daarmee doorgaans verder verwijderd staat van nieuwe arbeidsparticipatie, omvat 28,6% van het totaal aantal NWW'ers.

²² Onder de potentiële beroepsbevolking worden personen van 15 t/m 64 jaar gerekend.

Het aantal personen in Selwerd dat in 2012 een bijstandsuitkering (hierna WWB) ontving bedroeg 417, een aandeel van 9,3% op de potentiële beroepsbevolking. Het aandeel WWB'ers in de wijk ligt daarmee beduidend hoger dan op het stedelijk niveau (6,2%). In tegenstelling tot het aandeel NWW'ers is het aandeel WWB'ers in de wijk groeiende (figuur 15).

Figuur 15: Personen met een bijstandsuitkering, SoZaWe (2012)

Het gemiddelde bruto inkomen per persoon lag in 2009 in Selwerd op €14.100,-²³.

● Jeugd en onderwijs

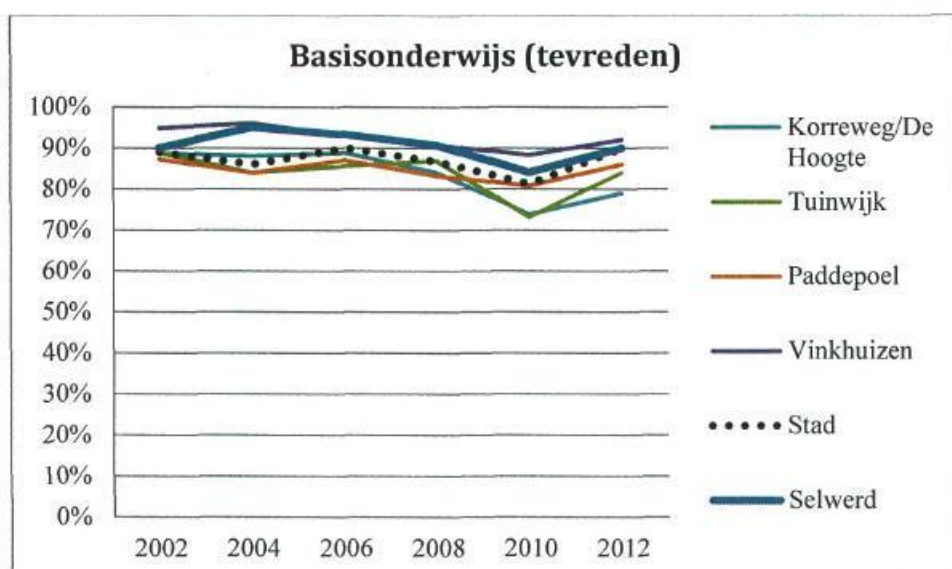
In Selwerd staan twee basisscholen, CBS De Wegwijzer en OBS De Pendinghe. De Pendinghe is ondergebracht in de Vensterschool SPT aan de Eikenlaan, tezamen met andere (boven)wijkse voorzieningen zoals zwembad De Parrel, de bibliotheek en een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG²⁴). Verder kent de wijk vier kinderopvangcentra, te weten: Ieneminie, Klein Duimpje, Regenboog en Zonnewind.

Het merendeel van de kinderen uit de wijk in de leeftijdsgroep 4 t/m 12 jaar gaat naar één van de beide basisscholen. Op De Pendinghe zijn naast kinderen uit de wijk ook veel kinderen afkomstig uit Paddepoel (zuidoost)²⁵. De mate van tevredenheid onder Selwerders over het basisonderwijs is, net als stedelijk, zeer hoog te noemen (90%) (figuur 16). De wijk telt tevens twee middelbare scholen. Naast de Vensterschool staat het Kamerlingh Onnes college, welke een dependance vormt van het Reitdiepcollege. Bij het Noorderstation is het Gomarusschoolcollege gehuisvest, deze school maakt onderdeel uit van een gereformeerde scholengemeenschap.

²³ CBS.

²⁴ In deze centra werken verschillende organisaties op het terrein van jeugdzorg samen om vragen van ouders over opvoeding en ontwikkeling van kinderen te beantwoorden. Daarnaast biedt het CJG een opvoed- en opgroei-praktijk en een sluitende aanpak van zorg.

²⁵ CBS De Wegwijzer telt ca. 280 kinderen, ca. 200 daarvan zijn afkomstig uit de wijk zelf. Het andere deel is grotendeels afkomstig uit omliggende wijken als Paddepoel en De Hoogte. Een deel van de huishoudens waarvan deze kinderen deel uit maken heeft eerder in Selwerd gewoond.

Figuur 16: Basisonderwijs (tevreden), Monitor Leefbaarheid & Veiligheid (2012)

In het stadsdeel Noordwest, waar Selwerd onderdeel van uitmaakt, blijken relatief veel leerlingen (13,2%) hinder van psychosociale problemen te ondervinden.²⁶ Selwerd geldt hierbinnen duidelijk als aandachtsgebied. Professionals in de wijk signaleren dat er onder de jeugd in Selwerd onevenredig vaak sprake is van (emotionele) verwaarlozing. Dit is ten dele een gevolg van de in Selwerd veel voorkomende eenoudersituaties of situaties waarbij de ouders vaak afwezig zijn. Daarnaast bemerken professionals in toenemende mate een zekere onverschilligheid onder ouders aangaande het (ongewenste) gedrag van de eigen 'prinsjes en prinsesjes'. Het gebrek aan aandacht van de ouders leidt er toe dat een grote groep kinderen na schooltijd rond de scholen blijven hangen of zich isoleert op de eigen kamer.

Kansarme kinderen zijn te definiëren naar een ongunstig economisch opvoedklimaat waarbinnen zij opgroeien. Het aandeel kinderen dat opgroeit binnen een eenoudergezin waarvan de ouder ook een WWB ontvangt (op het totaal aantal gezinnen met kinderen in de wijk) is in Selwerd twee maal zo hoog als stedelijk (respectievelijk 15,4% en 7,7%). Alleen De Hoogte (25%), Indische buurt (17,9%) en Kostverloren (19%) scoren op dit terrein negatiever. Kijkend naar de ontwikkeling tonen De Hoogte en Indische buurt een positieve lijn, Selwerd en Kostverloren echter een negatieve.²⁷ Professionals in de wijk (CJG) bevestigen dit beeld en geven aan dat in Selwerd een (te grote) toenemende groep (eenouder) huishoudens met kinderen leeft rond of onder de armoedegrens. Dergelijke huishoudens doen bijvoorbeeld aanspraak op de voedselbank of zitten in de schuldsanering (GKB). Een bijkomend gehoord probleem is dat bepaalde huishoudens door schaamte geen hulpverlening of zorg durven vragen, hierdoor blijft de problematiek achter de voordeur verborgen.

De relatief lage bestedingsruimte van bepaalde huishoudens heeft op meerdere terreinen ongunstige neveneffecten. Doorgaans blijkt het voedings- en leefpatroon bij deze huishoudens ongezonder te zijn. Ook in Selwerd voldoen de kinderen uit met name de kwetsbare gezinnen onvoldoende aan de gestelde voedingsrichtlijnen voor een gezond eet- en drinkpatroon. Professionals signaleren onder meer dat de kinderen te weinig gezond voedsel mee naar school krijgen. Bij zogeheten fruit- en groentedagen vindt er gretig aftrek van (door de school) aangereikt(e) groente en fruit. De Selwerder jeugd is daarnaast, ondanks de

²⁶ GGD (2012) Feitenblad. De psychosociale gezondheid van de jeugd in de gemeente Groningen.

²⁷ SoZaWe (2013).

aanwezigheid van diverse sportvoorzieningen in de wijk, slechts in beperkte mate verbonden aan een (sport-)vereniging. Naast een gebrek aan beweging heeft dit ook gevolgen voor het sociale leven van de jeugd.

Het gevolg van de combinatie van ongezond eten en te weinig beweging keert ook terug in de cijfers. In de vierjaarlijks gehouden peiling onder jeugd komt naar voren dat het gebied Paddepoel, waar Paddepoel, Selwerd en Tuinwijk toe gerekend worden, op meerdere onderdelen in negatieve zin afwijkend van het stedelijk gemiddelde scoren. Zo rookt de jeugd gemiddeld iets meer, begint men eerder met het drinken van alcohol en ligt het aandeel kinderen met overgewicht beduidend boven het stedelijke gemiddelde. In de leeftijdsgroep 5 jarigen heeft 20,7% van de kinderen in het gebied overgewicht, stedelijk is dit 13,3%. In de groep 10 jarigen is dit 29,2%, tegen 20,8% stedelijk. Ook professionals in de wijk herkennen zich hierin en stuiten onder meer op problematiek met betrekking tot obesitaskinderen. Niets doet dan ook vermoeden dat Selwerd binnen het analysegebied Paddepoel op het terrein van gezondheid onder jeugd de positieve uitzondering vormt.²⁸

● Welzijn, gezondheid en zorg

Vanuit het gezondheidsbeleid is er niet alleen reden tot bezorgdheid ten aanzien van de jeugd in Selwerd, ook de groep volwassenen (19 jaar en ouder) in de wijk behaalt op meerdere onderdelen negatieve resultaten. Ook hier zijn overgewicht en (een gebrek aan) lichamelijke beweging (al dan niet vanuit het verenigingsleven) terugkerende thema's.

In de onderstaande tabel staan de belangrijkste resultaten uit de Gezondheidsenquête (van 2010) voor Selwerd²⁹ en de stad uiteengezet. De arceringen in de tabel geven aan of er op het betreffende onderdeel (mits bekend) in de wijk of stad sprake is van een positieve dan wel negatieve ontwikkeling binnen het gebied (ten opzichte van het jaar 2006).

Indicator (%)	Paddepoel	Stad
Overgewicht (matig t/m ernstig)	40 *	35
Voldoet gehele jaar aan Nederlandse norm voor gezond bewegen (NNGB)	38 *	45
Lid sportvereniging	29 *	46
Roken	30	23
Overmatig drinken	8	14
Zwaar (binge) drinken	5	12
Voldoet aan norm groente / rauwkost	34	33
Voldoet aan norm fruit / sap	25	28
Ervaren fysieke gezondheid (matig t/m slecht)	19	12
Niet eenzaam	62	64

Tabel 3: Resultaten Gezondheidsenquête (GGD, 2010) (* betreft alleen postcodegebied 9741).

Hoewel het niet direct uit de bovenstaande cijfers is af te leiden, keren geluiden over (sociale) isolatie in combinatie met psychosociale problemen onder een relatief grote groep kwetsbare volwassenen in de wijk veelvuldig terug. Professionals in de wijk geven aan dat het hier niet alleen alleenstaanden, werklozen of de kwetsbare (eenouder-)gezinnen betreft, maar ook bijvoorbeeld ouderen in de wijk.

²⁸ GGD (2010) *Jeugdpeiling* en GGD (2011) *Digitaal dossier JGZ*.

²⁹ Vanwege het lage aantal respondenten zijn de cijfers niet voor alle indicatoren op het postcodeniveau van Selwerd (9741) weer te geven. In de Gezondheidsenquête wordt Selwerd dan ook gerekend tot het analysegebied Paddepoel, net zoals dit bij de Jeugdpeiling is gebeurd.

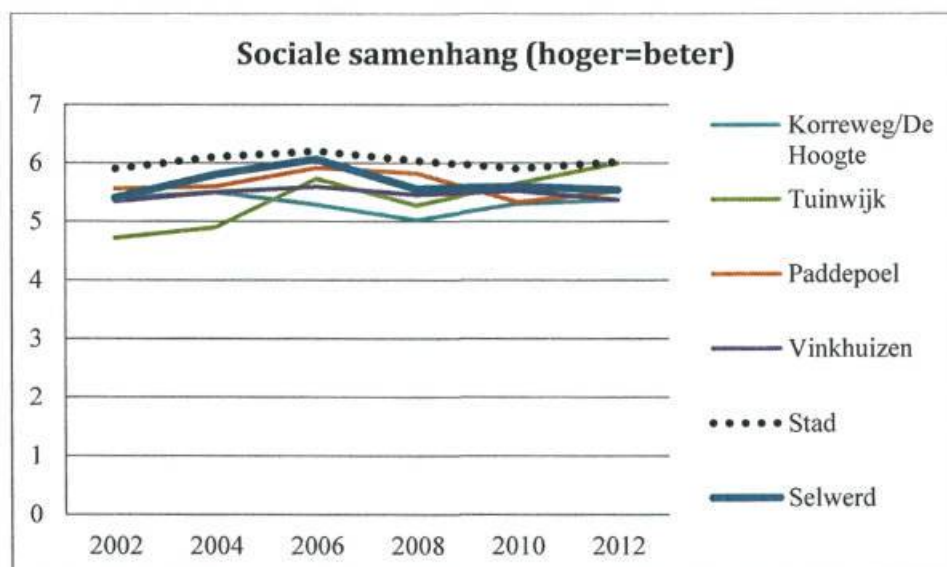
Sociale leefomgeving

Kerngegevens sociale leefomgeving Selwerd (Monitor Leefbaarheid en Veiligheid, 2012)

- sociale samenhang: ...
- overlastcijfer: ...
- onveiligheidsgevoel: ...

● Participatie & betrokkenheid

Selwerd kenmerkt zich, zoals hiervoor aan het licht is gekomen, door een sterk gemêleerde bevolkingssamenstelling, zowel vanuit een sociaal-culturele als sociaaleconomische invalshoek. De grote mate van diversiteit in leefpatronen van bewoners en de toenemende bevolkingsmutaties in bepaalde delen van de wijk zijn de afgelopen jaren van invloed geweest op de sociale structuur in de wijk.

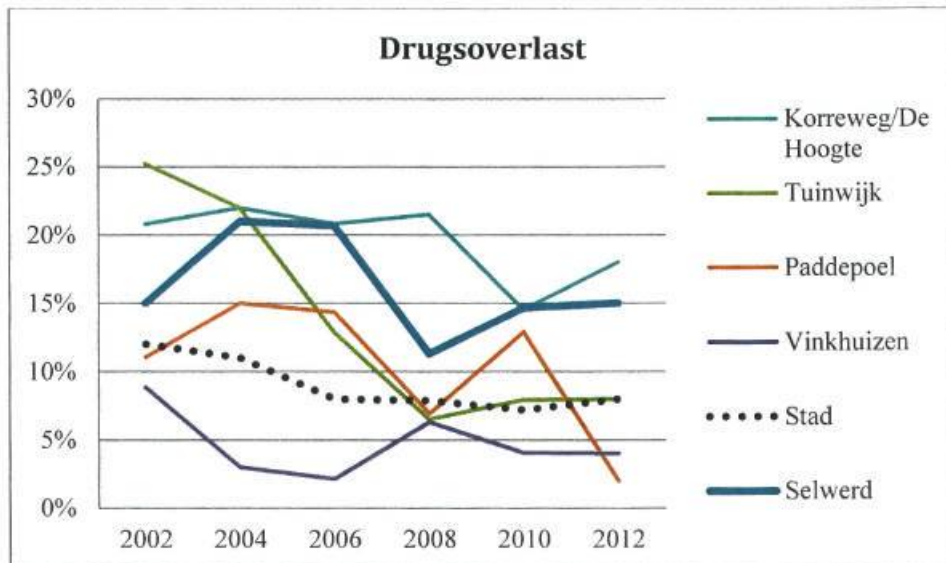
Figuur 17: Sociale samenhang (Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012)

Een sociaal probleem in Selwerd is de mate van onverdraagzaamheid tussen gezinnen in de wijk. Hoewel dit probleem zich deels rond dezelfde gezinnen lijkt te concentreren, constateren leerkrachten dat binnen elke klas kinderen wel zitten waarvan ouders in conflict zijn met andere ouders. Aanleiding voor deze conflicten zijn veelal onderling onbegrip als gevolg van cultuurverschillen en communicatieproblemen (onbekend maakt onbemind), maar ook de gevolgen van ruzies tussen kinderen zelf zijn een veelvoorkomende bron van spanningen. Overigens strekken de culturele conflicten verder dan enkel verstoorde verstandshoudingen tussen autochtone en allochtone bewoners (zo zijn ook spanningen aanwezig tussen bijvoorbeeld huishoudens uit het Oostblok en Afrikaanse culturen).

● Overlast

Onder de oudere jeugd is er sprake van groepen hangjongeren, met name op en rond een pleintje aan de Populierenlaan en Beukenlaan speelt dit, maar ook aan de Elzenlaan ervaart men overlast. Naast overlast veroorzaakt door hangjongeren ervaren bewoners ook andere

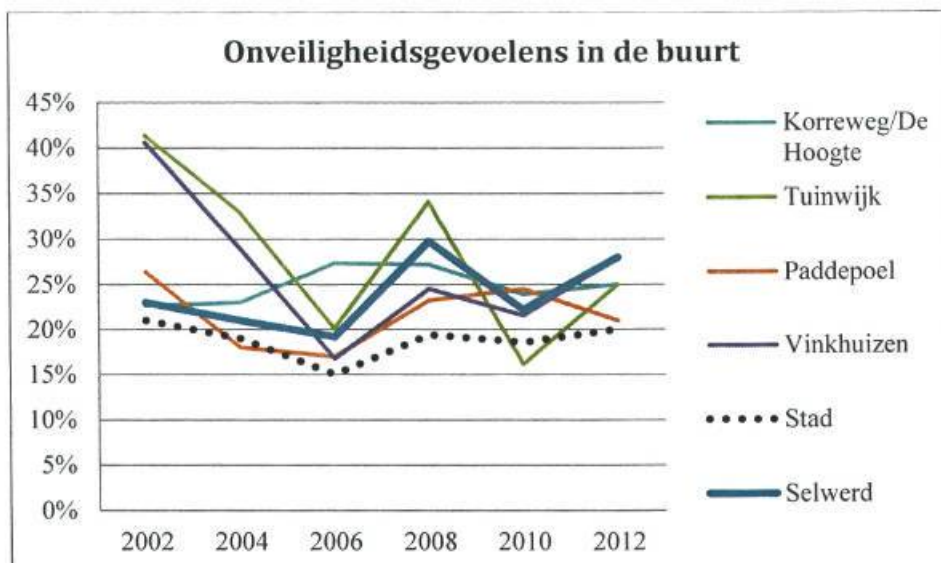
onveiligheidsproblematiek op en rond de pleinen (verkeersveiligheid, 'ongure' personen) ³⁰. Hierdoor komt het niet zelden voor dat kinderen genoodzaakt zijn om binnen te blijven, omdat zij niet zelfstandig meer naar speelplekken mogen en de ouders niet mee (kunnen) gaan naar de speelplekken.

Figuur 18: Drugsoverlast (Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012)

● Veiligheid

Het door Selwerders ervaren onveiligheidsgevoel is de afgelopen jaren voortdurend relatief hoog gebleven. Ook uit de laatste bevolkingsenquête (2012) voor de Monitor Leefbaarheid & Veiligheid komt Selwerd naar voren met een hoge negatieve afwijking (28%), buiten het centrum van de stad (33%) scoort de wijk tezamen met Beijum en Vinkhuizen op dit onderdeel het slechtst van de stad (figuur 19).

Figuur 19: Onveiligheidsgevoelens in de buurt (Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2012)

³⁰ Interview met ouders door het CJG.

Op het gebied van verkeersonveiligheid komen de meeste meldingen over de Eikenlaan en de Iepenlaan, met name de kruising van de Eikenlaan en de Kastanjelaan wordt hierbij vaak expliciet genoemd. Het kruispunt wordt bestempeld als onoverzichtelijk en gevaarlijk, zeker voor fietsers. Kijkend naar het aantal verkeersongevallen met schade is te zien dat er tussen 2010 en maart 2013 een 25-tal ongevallen zijn ontstaan op dit kruispunt. Wanneer dit wordt afgezet tegen statistieken van andere kruispunten naar verhouding van verkeersmobiliteit, dan komt het kruispunt niet als gevaarlijk naar voren. Ook verkeersdeskundigen geven aan de inrichting van het kruispunt niet als onveilig te beschouwen. In de eerste maanden van 2013 hebben desondanks twee zware ongevallen plaatsgevonden op het kruispunt, waardoor de aandacht voor de situatie wel is vergroot.

**Deel B De visie:
Selwerd, perspectieven op de wijk**

Selwerd, corporatieve en gemeentelijke perspectieven op de wijk

Corporaties: Selwerd, aan zet

Patrimonium

De huidige financiële situatie heeft er toe geleid dat Patrimonium zich, evenals de andere corporaties, heeft moeten bezinnen op de eigen rol en functie als organisatie binnen het publieke domein. Dit betekent dat men zich de komende jaren meer focust op haar primaire taak als woningcorporatie, namelijk 'zich in zetten voor mensen die zich niet zelfstandig in eigen woningbezit kunnen voorzien', en derhalve meer zal terugtrekken uit het sociale domein met de bijbehorende nevenactiviteiten. De visie van Patrimonium is om de mensen in de wijk te voorzien van een aanbod 'van wieg tot graf'. Een belangrijke aandachtgroep is hierin de ouderen, welke een substantieel aandeel binnen het eigen woningbezit vormen, zo ook in Selwerd.

Een centrale positie in de plannen van Patrimonium voor Selwerd betreft de ontwikkeling van het masterplan voor de locatie van Huize Patrimonium. Op deze locatie zal sprake zijn van sloop en nieuwbouw, waarbij een deel van de te ontwikkelende nieuwbouw onder verantwoording van Zinn valt (ca. 120 plaatsen intramurale zorg met een bovenwijkse functie). Patrimonium zelf zal een wooncomplex met ca. 80 zelfstandige woningen realiseren, waarvan een 20-tal voor Zinn (geïndiceerd) zijn bedoeld. Met betrekking tot de inrichting van de directe omgeving van nieuwbouw, in het bijzonder aangaande het thema parkeren, wenst Patrimonium met de gemeente om tafel te gaan. De insteek is om te komen tot een parkinrichting met een wijkfunctie, waarbij het parkeren uit het zich is onttrokken. Daarnaast vormt ook het accommodatiebeleid (verzorgingsfuncties behouden in de wijk; apotheek, huisartsen e.d.) een relevant thema.

De eigen recente beleidsnota voor het strategisch voorraadbeleid (SVB) van de corporatie vormt een belangrijk spoor voor het eigen toekomstig beleid ten aanzien van onder meer beheer, onderhoud en renovatie van de eigen voorraad. Duurzaamheid is één van de thema's die een prominente rol heeft gekregen binnen dit strategisch perspectief. De Berkeflat is aangemerkt voor groot (regulier) onderhoud en wordt fysiek opgewaarderd en daarbij verduurzaamd.

Patrimonium is op dit moment bezig met het in kaart brengen van de verwerking van asbest in het eigen vastgoed.

De Huismeesters

Corporatie de Huismeesters heeft voor de eigen woningvoorraad een grondige fysieke aanpak op het programma staan, zo ook voor een deel in Selwerd. Het betreft hier geen sloop met vervangende nieuwbouw, maar renovatie waarbij isolatieverbetering en (deels) een plattegrondwijziging de kernactiviteiten zullen zijn. In Selwerd is het voornemen om ca. 95 eengezinswoningen en ca. 120 portieketagewoningen aan te pakken. Deze woonblokken bevinden zich in het noordoostelijke deel van de wijk en kennen energiekwaliteit (label F en G). De woningen zijn gekoppeld aan een centrale blokverwarming, waarvan - na onderzoek - is besloten deze niet te handhaven. In de eengezinswoningen is men tevens van plan om het asbest in de woningen te verwijderen.

De Huismeesters heeft geen voornemens om een deel van de eigen voorraad in Selwerd te verkopen. Bij de eengezinswoningen is dit niet wenselijk, gezien het (krappe) stedelijke aanbod voor deze woningen. Voor de portieketagewoningen is dit enkel wenselijk op blokniveau, dit is echter lastig realiseerbaar.

Nijestee

Corporatie Nijestee maakt voor wat betreft Selwerd op dit moment pas op de plaats. Er zal op de korte termijn geen sprake zijn van sloop met vervanging dan wel renovatie buiten het reguliere onderhoud. De kleine, voormalige seniorenblokjes aan de Eikenlaan zijn afgeschreven en staan weliswaar op de nominatielijst om ter zijner tijd gesloopt te worden, echter is de situatie er nu niet naar om op deze locaties (hoogwaardige) alternatieven te realiseren.

Een deel van de woningvoorraad van Nijestee in Selwerd heeft reeds een kwaliteitsverbetering gehad, onder andere aan de Eikenlaan. Onderdeel van deze renovatie besloeg ook de verbetering van een portieketageblok aan de Iepenlaan. Deze aanpak gold als pilot en krijgt in de toekomst wellicht een vervolg bij gelijksoortige blokken (voorlopig is deze renovatievorm echter 'on hold' gezet). Voor een blok van eengezinswoningen (waar een vijftal huishoudens woonachtig zijn) is de haalbaarheid van kwaliteitsverbetering tegen verantwoorde kosten onderzocht, de resultaten hiervan worden op dit moment nog bekeken en geëvalueerd.

Nijestee heeft in het verleden op bepaalde plekken in de wijk woningen van woonblokken verkocht, op dit moment geldt er een verkoopstop op deze woningen. De vraag of in de toekomst een vervolg wordt gegeven aan deze verkoop wordt verkend. Door het Rijk worden corporaties aangespoord om een deel van de eigen voorraad te koop aan te bieden, zodoende is Nijestee ook genoodzaakt om een deel van het eigen bezit voor verkoop te labelen. Wat dit exact voor de eigen voorraad, en meer specifiek in Selwerd, gaat betekenen is nog niet geheel scherp.

Een groep bewoners in de Gelderseroosstraat heeft een petitie getekend en aangeboden bij Nijestee om aandacht te vragen voor de situatie (specifiek?) in deze straat. De corporatie grijpt dit aan om in het begin van 2013 langs alle bewoners in deze straat te gaan en de situatie scherper te inventariseren. Het biedt tevens een kans om 'achter de voordeur te kijken' bij de eigen huurders, om zo een beeld te krijgen over de eventuele aanwezigheid van meer verscholen problematiek. Aan de hand van de opbrengt van deze ronde zal men kijken of en in welke vorm en mate ingrijpen gewenst is.

Overige ontwikkelingen: Hunzerheem

Het voormalig ouderenzorgcomplex Hunzerheem, waarvan Lefier (voormalig) eigenaar is, wordt verkocht aan een ontwikkelaar en bestemd voor de huisvesting van jongeren c.q. studenten. Het zal gaan om de realisatie van zelfstandige woonruimtes met eigen douche/toilet, waarbij de grootte van de ruimtes rond de minimumnorm zal liggen. Naast zelfstandige ruimtes zal er plaats zijn voor enkele gezamenlijke ruimtes, zoals een washok. Naast discussies over de invulling van de plint, lopen nog gesprekken over het parkeren en de daarbij te stellen normen. Op dit moment wordt het pand nog ingevuld door zowel kraak als antikraak, het streven is om het pand op korte termijn ontruimd te hebben.

Woonmilieus en belevingsgroepen

De woningmarkt in Nederland is eigenlijk altijd een sterk aanbodgerichte markt geweest. Onderzoek naar deze markt en hieruit voortvloeiend huisvestingbeleid gingen veelal uit van (de ontwikkeling van) sociaaldemografische groepen (gezinnen, ouderen, e.d.), het inkomen en het beschikbare woningaanbod. Met name de naoorlogse uitbreidingswijken zijn ontworpen om binnen een krappe tijdsspanne zo kostenefficiënt te kunnen bouwen om tegemoet te kunnen komen aan de geprognosticeerde bevolkingsgroei. Door schaarste op de woningmarkt stroomden deze wijken altijd snel vol met gezinnen.

De laatste decennia is de woningmarkt zich in toenemende mate gaan ontwikkelen van een aanbodmarkt naar een vragersmarkt. Ook binnen het huisvestingsbeleid wordt hier op ingespeeld en is de aandacht voor de kwalitatieve aspecten van het wonen prominenter geworden. Leefstijl en woonbeleving worden steeds meer erkend als medebepalende factoren met betrekking tot hoe en waar iemand wenst te wonen. Des te meer het woonmilieu aansluit op de woonwensen en -stijlen van huishoudens, des te prettiger men doorgaans het wonen beleefd en de buurt waardeert.

Voorkomend uit de ambitie in het NLA 2.0 om meer aandacht te geven aan de kwalitatieve kant van de woningmarkt is door Groninger corporaties en gemeente de opdracht gegeven aan twee onderzoeks- en adviesbureaus, SmartAgent en KAW Architecten en Adviseurs, om een analyse uit te voeren naar het Groninger aanbod door de bril van de 'vragers'. Het onderzoek 'Woonmilieus in Stad' dient ter aanvulling van reeds bestaande kennis over de woningmarkt en helpt om 'iedereen zoveel mogelijk naar zijn zin in onze stad te kunnen laten wonen'³¹.

Intermezzo leefstijlenmodel SmartAgent en KAW

Het onderzoek stoelt op het BSR-model van SmartAgent, dat groepen mensen categoriseert op basis van sociaal-culturele eigenschappen en (woon)wensen en waarden. Schematisch kan dit model worden opgebouwd aan de hand van twee assen, waarbij horizontaal 'ego/plek - groep georiënteerd' en verticaal 'introvert - extrovert' tegen elkaar zijn uitgezet.

Aan de hand van twee door SmartAgent uitgevoerde onderzoeken onder 1.399 Groningers naar woonbeleving is diverse aan personen gekoppelde data omtrent wonen verzameld. Vervolgens is deze data middels clusteranalyse vertaald naar in totaal acht woonbelevingsgroepen. Bij een dergelijke analyse kunnen via een statistische techniek overeenkomstige resultaten uit kwantitatief onderzoek worden gegroepeerd.

Om de spreiding van deze acht groepen te kunnen weergeven over de stad, zijn via 'lookalike analyse' kenmerken c.q. huishoudenprofielen uit deze database gekoppeld aan die uit een huishoudendatabase. Vanuit de expertise van KAW over fysieke woonmilieus is op basis van de enquêtedata ook een vertaling te maken naar woonmilieucriteria en van daaruit een koppeling naar plekken in de stad.

Tenslotte kunnen de match en mismatch tussen wens en aanbod in de stad in beeld gebracht worden. In de navolgende twee kaarten (figuren x en x) staan de verdeling van de Groninger woonmilieus en de huidige spreiding van woonbelevingsgroepen over de stad gevisualiseerd.

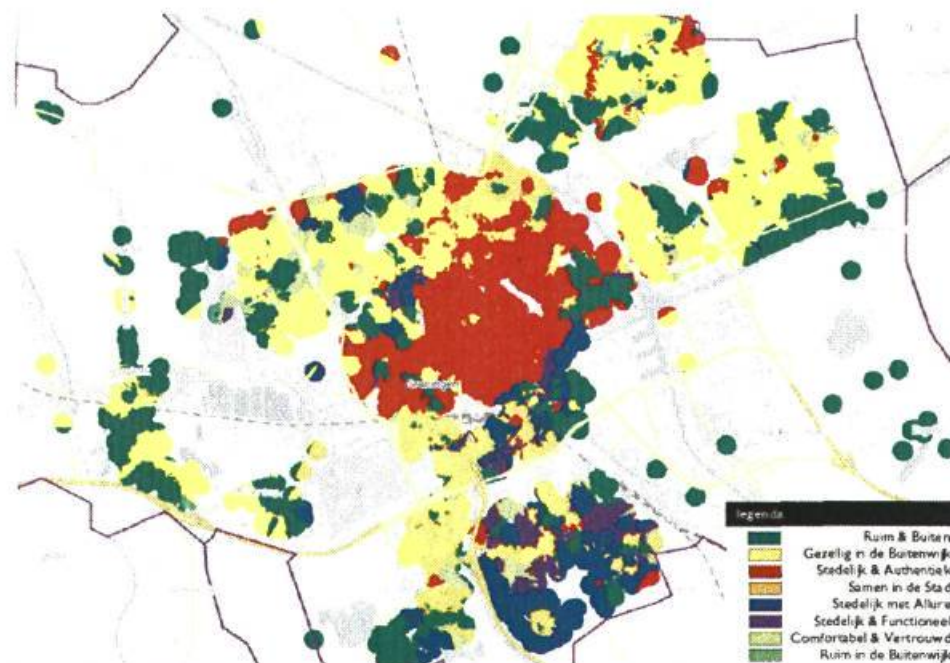
De sociaal-culturele invalshoek van het model biedt niet alleen handvatten met betrekking tot fysiek georiënteerde vraagstukken. Ook voor het beter begrijpen en inzichtelijk maken van de elementen uit de sociale leefomgeving van een buurt, en de context waarbinnen deze uiting krijgen, is het model een welkome aanvulling gebleken, bijvoorbeeld op het gebied van

³¹ Naar: Gemeente Groningen (...) *Structuurvisie Wonen*, SmartAgent en KAW (2011: p. 11) *Woonmilieus in Stad*.

burgerparticipatie en betrokkenheid van en in de wijk. In het navolgende wordt de situatie in Selwerd nader onder de loep genomen.

Kaart 3: Woonmilieus in Stad (SmartAgent en KAW)

Kaart 4: Woonbelevingsgroepen in Stad (SmartAgent en KAW)

De buurten in Selwerd en haar bewoners scharen zich met name onder het gele woonprofiel 'gezellig in de buitenwijk'. De woonbelevingsgroepen die zich tot een dergelijk woonmilieu aangetrokken voelen, wensen het liefst te wonen in een eengezinswoning in een ruim opgezette woonwijk met veel groen. Men hecht er waarde aan dat de woonomgeving netjes onderhouden en veilig is, en zich leent voor veel sociaal contact en het ontplooiën van gezamenlijke activiteiten. De mensen zijn gericht op de groep (familie, buurt of klasse) en zien verbondenheid en vriendschap als belangrijke waarden.

In het particuliere gedeelte van Selwerd nabij het park en de blauwstrook is ook in beperkte mate de groene woonbelevingsgroep 'ruim in de buitenwijk' te vinden. Deze groep is in tegenstelling tot de gele groep meer introvert en gesteld op rust, veiligheid en zekerheid.

Het woonmilieu boven en rond het winkelcentrum in de wijk valt te karakteriseren onder het geelgroene profiel 'comfortabel en vertrouwd'. De mensen uit de overeenkomstige belevingsgroep zijn veelal enigszins traditioneel en collectivistisch ingesteld. Men hecht er waarde aan - evenals de gele groep - om deel uit te maken van een enigszins gelijkgestemde groep en zich te gedragen naar de normen daarvan. Daarnaast ziet men in eerlijkheid, rust, gezelligheid en solidariteit belangrijke waarden.

Binnen deze groep zijn ouderen opvallend sterk vertegenwoordigd, meer dan de helft is ouder dan 55 jaar. Men wenst doorgaans te (blijven) wonen in de woning die men nu reeds heeft, vanwege de vertrouwdheid en de contacten. Daarnaast is er de behoefte aan de aanwezigheid van een winkelcentrum en andere voorzieningen als zorg op loopafstand.

In het corporatieve gedeelte (met name de hoge galerijflats aan de rand van de wijk en de lage galerijblokken in Selwerd-oost) zijn ook grijze of 'non-descriptieve' woonmilieus aan te treffen. Deze woonmilieus laten zich niet echt kenmerken door een eenduidig of uitgesproken karakter en voldoen voor geen van de woonbelevingsgroepen overtuigend genoeg aan hun voorkeuren. Dit betekent overigens niet dat het hier per definitie om problematische of impopulaire plekken gaat.

In Selwerd zien we bij deze woningen wel een verminderde populariteit ontstaan bij groepen die veel keuzevrijheid hebben. Desondanks blijven de woningen op dit moment nog goed gevuld, maar doorgaans wel door huishoudens met een lager inkomen (waaronder studenten, werkzoekenden of alleenstaanden). Bijgevolg hiervan is tevens dat de bewoners van deze woonblokken binnen verschillende woonbelevingsgroepen vallen, hetgeen soms tot spanningen kan leiden tussen bijvoorbeeld extraverte bewoners en bewoners die meer op privacy gesteld zijn. Zo zien we in deze buurten - naast de gele en groene groepen - ook de rode groep 'stedelijk en authentiek' (veelal studenten) en de oranje groep 'samen in de stad' terug. Deze beide groepen zijn doorgaans extravert en zien juist een gevarieerde, levendige omgeving als een verrijking.

Het merendeel van de (traditionele) Selwerder bewoners is groepsgeoriënteerd en hecht veel waarde aan een duidelijk aanwezige sociale structuur in de buurt. Door toenemende verhuifrequenties in met name bepaalde corporatieve blokken is deze structuur de laatste jaren wel onder druk komen te staan. Met name de lang gevestigde bewoners in de wijk (oudgroen) ervaren deze mutaties en de afname van vertrouwde sociale contacten als onprettig. De analyse Woonmilieus in Stad en het beeld wat hieruit naar voren komt ten aanzien van Selwerd is ook verkend met de professionals in de wijk. Zij herkennen het beeld en zien de risicofactoren terug in de bepaalde buurten in de wijk.

De afname in cohesie en soms oplopende spanningen zijn echter niet alleen terug te voeren op de diversiteit in en versnippering van woonbelevingsgroepen als gevolg van de nieuwe instroom. De professionals zien ook een toename in 'zwak' geel. Het gaat hier om sociaaleconomische kwetsbare groepen die weliswaar waarde hechten aan een sociaal netwerk, maar die door de eigen situatie moeite hebben om goed aansluiting te krijgen met de maatschappij en hierdoor juist in een sociaal isolement dreigen te geraken.

Bereikbaarheid

Selwerd is aan drie zijden begrensd door een nationale verkeersstructuur - de ringweg en de spoorlijn - en heeft zelfs een eigen NS-station. De ontsluitingen voor wegverkeer en openbaar vervoer zijn goed met een eigen oprit en afslag op de Ringweg, een NS-station aan de zuidkant van de wijk en de bussen over de Eikenlaan. Toekomstige investeringen in hoogwaardig openbaar vervoer (het alternatief voor de Regiotram) zorgen voor hoogfrequente verbindingen met Zernike, het UMCG, de Binnenstad, het Stationsgebied en het Europapark. De doorkoppeling van de regiotreinen op het Hoofdstation maakt het straks mogelijk om zonder overstap naar bestemmingen ten oosten van Groningen te rijden. De fietsstructuur mist aan de noordzijde een dwarsverbinding langs de ringweg. Dit is een ontbrekende schakel in ons stedelijke netwerk. Fietsverkeer naar Zernike verplaatst zich op drie manier vanuit het Zuiden: langs het Reitdiep, over de Prinsesseweg en Zonnelaan en over de Kerklaan langs de westkant van Selwerd. Via de nieuwe Bessemoerstrook kan straks een vrijliggend fietspad als derde route naar Zernike worden gemaakt. Dit is zowel vanuit stedelijk perspectief (spreiding van fietsverkeer) als het perspectief van een optimale wijkontsluiting een interessante optie. De parkeerdruk ten slotte is laag. Er is geen vraag naar betaald parkeren in Selwerd.

Sociaal-culturele accommodaties

We constateren dat er voor een relatief kleine wijk als Selwerd (6400 inwoners) veel gesubsidieerde accommodatieruimte beschikbaar is (BSV Selwerd, de Berk en Sonde 2000). Dat is voor ons aanleiding om te gaan prioriteren wat betreft de gemeentelijke subsidie ³². Uit de wijkpeiling komt naar voren dat het bereik van BSV Selwerd laag is, ook onder kinderen, en dat de accommodatie minder goed draait. De locatie is afgelegen. Uit de wijkpeiling blijkt verder dat de Berk verbeterd is met een verbouwing en een nieuw bestuur dat nieuwe activiteiten organiseert, gericht op een breder bereik. Er komen veel ouderen, maar ook allochtone bezoekers en jongeren. De Berk is centraal gelegen, vlakbij het winkelcentrum. Voor kinderen worden naschoolse activiteiten georganiseerd in samenwerking met de Christelijke Basisschool de Wegwijzer (uitbreiding van deze functie...). Mede gelet op de uitkomsten van de leefbaarheidsmonitor en de ontwikkelingen in de wijk, constateren wij dat ontmoeting en participatie (van volwassenen) in Selwerd vooral plaats vindt in De Berk. Voor de jeugd wordt onderzocht wat de verdere mogelijkheden zijn in CBS de Wegwijzer. Binnenkort start het proces van wijkvernieuwing op uitnodiging in Selwerd. In dit proces gaan we met de bewoners en overige betrokkenen onderzoeken hoe de ontmoetingsfunctie in de wijk in samenhang met elkaar en binnen de kaders van het recent vastgestelde gemeentelijke beleid, gestalte kan krijgen.

Kwetsbare groepen

Jeugd en onderwijs

Vanuit het integraal jeugdbeleid is het streven om kinderen een goede start binnen het onderwijs te kunnen laten maken. Een belangrijke risicofactor bij kinderen voor de belemmering van een succesvolle (start van de) schoolloopbaan is de aanwezigheid van een taal- en ontwikkelingsachterstand. Een dergelijke achterstand blijkt doorgaans moeilijk in te lopen zonder extra inspanningen en begeleiding. Om de onderwijskansen van kinderen zoveel

³² Accomodatienota Blik op de wijk, mei 2013

mogelijk te versterken wordt ingezet op effectieve taal- en ontwikkelingsprogramma's gedurende de voorschoolse en vroegschoolse periode, de VVE-programma's.

Vanuit landelijk onderwijsbeleid worden scholen financieel ondersteund ter bevordering van de kansen van kinderen uit kwetsbare huishoudens, waarbij de verdeelsleutel van gelden stoelt op het aandeel kinderen met een leerling-gewicht op een school. Deze indicering was aanvankelijk gebaseerd op een combinatie van etnische en opleidingskenmerken van het huishouden waarvan het kind deel uit maakt. Inmiddels is dit beperkt tot enkel het opleidingsniveau van de ouders, waardoor de ratio kinderen met een leerling-gewicht op scholen veelal zijn gedaald.

Selwerd scoort hoog als het gaat om het aandeel kinderen geïndiceerd met een leerling-gewicht. De Pendinghe behaalt met 53% het hoogste aandeel van de stad, De Wegwijzer zit met 12% op het stedelijk gemiddelde³³. Hoewel De Wegwijzer relatief goed scoort, zeker in vergelijking met De Pendinghe, is de groep risicokinderen volgens de leerkrachten van de school desondanks ook hier zorgwekkend. Zo kunnen kinderen met (groot-)ouders die de Nederlandse taal niet (voldoende) beheersen een taalachterstand oplopen, waardoor zij in aanmerking (zouden moeten?) komen voor een VVE-programma.

Naast een taal- en ontwikkelingsachterstand is ook een verhoogd risico op de aanwezigheid van psychosociale problemen bij kinderen een ongewenst bijgevolg van een ongunstig opvoedklimaat. Negatieve omgevingsgebonden factoren als sociaaleconomisch kwetsbare en onveilige buurten dragen bij aan een verhoogd risico op dergelijke problematiek onder jeugd. Tevens toont onderzoek dat kinderen uit achterstandsbuurtten zelf niet alleen meer problemen hebben, maar dat ook de ouders van deze kinderen in dergelijke buurten meer stress ervaren bij het opvoeden dan elders.

Gezondheid, welzijn en zorg

In Samen Gezond in Stad (SGiS) is één van de sporen de Gezonde Wijk. Het gaat om extra investeren in wijken waar relatief veel mensen wonen met een substantiële gezondheidsachterstand. Het doel is o.a. om in de wijken Paddepoel, Selwerd, Tuinwijk, Korrewegwijk, de Hoogte en Vinkhuizen samen met de wijkorganisaties en wijkbewoners de gezondheids-thema's vast te stellen en op te nemen in het wijkprogramma. Het andere spoor wat aansluit bij Selwerd is de Gezonde Jeugd.

SGiS wil op wijkniveau onze visie op gezondheid als parallel belang introduceren en de organisaties en beleidssectoren die in de wijk actief zijn voorzien van informatie. Op hetzelfde niveau (wijk) zet het een bewustwordingsproces in gang, waarbij de bewoners van de wijk worden betrokken. Het doel is om ook op wijkniveau voldoende draagvlak voor gezondheid te creëren en voldoende bereidheid om aan gezondheid bij te dragen. SGiS wil de wijkbewoners stimuleren om zelf suggesties te doen voor het verbeteren van de gezondheid in de wijk en het verminderen van de gezondheidsachterstanden. Hiervoor moet hun wensen en mogelijkheden bekend zijn.

Als we in de toekomst kijken dan zien we bewoners die ongeacht een hun achtergrond of leeftijd die in zichzelf geloven, gezonde keuzes kan maken voor zichzelf (en zijn gezin), een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten, een wijk waarin kinderen opgroeien die uitgroeien tot participerende burgers. Selwerd wordt weer een wijk waar je graag wil wonen omdat het er veilig is, er onderlinge saamhorigheid is, waar jezelf kan

³³ Elker (2012).

ontwikkelen en waar je gezellig met je burens kan deelnemen aan het jaarlijkse oogstfeest van de (kinder)moestuin met een bbq na. Selwerd wordt een wijk die klaar is voor de toekomst waarin het weer meer aankomt op het spreekwoordelijke een goede buur is beter dan een verre vriend.

Dit meet de gemeente Groningen bijvoorbeeld af aan dalende overgewichtcijfers (of niet verder toenemend/stabiliserend), dalende criminaliteitscijfers, minder kansarme kinderen, kinderen die opgroeien in een veilig opgroei-klimaat, ouderen die langer thuis kunnen blijven wonen en de tevredenheid over de eigen woonomgeving stijgt. Daarom wordt ingezet op projecten als de vreedzame wijk, Selwerd op je gezondheid, Rondje Selwerd, de buurtkamer en de wijkonderneming. Dit doen we omdat we geloven dat dit type activiteiten bijdraagt het behalen van onze doelstelling omdat ze inzetten op het verbeteren van de fysieke omgeving, de sociale samenhang en participatie en veiligheid in de straat/buurt/wijk.

De verschillende thema's hebben een grote onderlinge samenhang. Als ingezet wordt op opleidingsniveau heeft dit ook effect op de hoeveelheid kansarme kinderen. "Actief in de buurt" en "oogje in het zeil houden" hangen samen met sociale samenhang in de buurt en de zorgindicatie WMO. Al deze samenhangen, maken duidelijk dat met het inzetten op parallelle belangen, ook in de fysieke en sociale omgeving, veel thema's op een hoger plan getild kunnen worden.

Als bovenstaande vertaald wordt naar projecten zijn er combinaties te maken op het gebied van overgewicht (overgewicht, overgewicht kinderen en kansarme kinderen (en zorgindicatie WMO): projecten rondom voeding en beweging zoals pluktuinen/moestuin (Eetbare Stad), "Rondje Selwerd", spelcontainers, de buurtkamer en de inrichting van het park rondom het nieuwe huize Patrimonium (beweeg- en speeltuin).

Bewegen biedt mogelijkheden voor het verbinden met het fysieke gedeelte van het kompas, kwaliteit openbare ruimte (parallelle belangen). De opzet van de wijk biedt daartoe ook allerlei mogelijkheden net als voor pluktuinen/moestuinen. Door bewoners verantwoordelijk te maken voor de kwaliteit van hun woonomgeving biedt je ook mogelijkheden om hun betrokkenheid bij hun wijk te vergroten. Dit kan door bijvoorbeeld door hen zelf speeltuinen e.d. te laten aanleggen en onderhouden (met toezicht i.v.m. allerlei eisen) en zo zijn er nog een heleboel ideeën te bedenken, maar dat kan beter in samenspraak met de bewoners worden uitgedacht.

Vinkhuizen op je gezondheid biedt ook mogelijkheden voor Selwerd, zet in op bestrijden overgewicht en het betrekken van inwoners en ondernemers bij hun wijk. Hierbij zijn veel studenten ingezet, hier is een link te maken met de te schrijven notitie over inzet van studenten in de wijk. De schoolsportclub verenigt ontmoeten en bewegen in zich.

Om de sociale samenhang en psychosociale gezondheid te verbeteren kan bijvoorbeeld worden ingezet om Nait soez'n in plaats van uit incidenteel geld uit structureel geld te financieren en kan het KOEK-project uitgebouwd worden naar een grotere doelgroep. Ook het inzetten op het terugdringen van armoedeproblemen en de Vreedzame wijk/straat dragen hier aan bij.

Uit het stuk van de MJD, Humanitas en Stiel, "Buurtwelzijn Selwerd 2013" komt naar voren dat er onverdraagzaamheid bestaat tegenover andere culturen, Samen Koken zoals in Beijum brengt mensen bij elkaar zodat de sociale cohesie verbetert, leert bewoners gezonder te koken en dit heeft ook weer effect op de kinderen. Dit biedt kansen om met elkaar mee te denken zodat we niet dezelfde dingen gaan doen, maar elkaar juist kunnen versterken.

Aanknopingspunten om het de psychosociale gezondheid van de jeugd te verbeteren zijn onder andere het inzetten op maatregelen/interventies gericht op het verbeteren van de

sociaaleconomische omstandigheden en de woonomgeving van kinderen en jeugdigen zoals het bestrijden van armoede, het bevorderen van participatie, aandacht voor sociale veiligheid, het stimuleren van sport en bewegen en het de inrichting van de openbare ruimte. Interventies moeten zich niet alleen richten op de jeugd zelf maar ook op de ouders en de sociale omgeving (school en buurt).³⁴

Aansluiting wijkvernieuwing en uitvoering Buurtwelzijn, CJG en Vensterschool

De huidig ingezette werkwijze van Buurtwelzijn, CJG en Vensterschool biedt een goede basis voor de sociale wijkvernieuwing. Het sluit goed aan bij de opgave voor Selwerd.

In de wijkplannen Buurtwelzijn wordt gewerkt vanuit vier beleidsprioriteiten:

- Bewoners hebben meer netwerk, sociale vaardigheden, kennis en mogelijkheden om deel te nemen aan (nieuwe) activiteiten van ter bevordering van hun eigen ontwikkeling.
- Door integrale samenwerking is er meer ontmoeting en betrokkenheid tussen bewoners onderling en in de wijk. Wijkbewoners voelen zich medeverantwoordelijk voor hun wijk en buurt.
- Bewoners participeren in de toekomstvisie van Selwerd door mee te denken en mee te doen.
- Bewoners participeren mee rondom de thema's gezondheid en bewegen

In het wijkplan van het CJG worden 5 speerpunten aangegeven:

- Vraaggericht werken CJG medewerkers
- Eenduidig aanbod door samenwerking met partners in de wijk, preventief en hulpverlenend
- Zorgstructuur binnen het CJG door ontwikkelen (leerfabriek)
- Groepsconsulatiebureau organiseren
- Triple Niveau 3 behouden en onderhouden. Aanbod Triple P Teens onderzoeken.

In de Vensterschool SPT wordt gewerkt vanuit de in de nota Nieuwe Vensterschool' gewerkt vanuit de aangegeven pijlers:

- Doorgaande lijn met daarin opgenomen het VVE programma, opvoeding, binnen en buitenschools leren.
- Zorg met interne en samenwerking met externe zorgstructuur, preventieve zorgprogramma's
- Ouderbetrokkenheid met daarin opgenomen bv de inzet van brugfunctionarissen

De beleidsprioriteiten, speerpunten en pijlers worden jaarlijks uitgewerkt tot een concreet programma.

De organisatie van de Vensterschool SPT heeft zich dit schooljaar qua organisatie en uitvoering georganiseerd in de lijn van de nota Impuls Vensterscholen'. En is gestart met het uitwerken van jaarplannen onder regie van de schooldirecteuren. De ontwikkeling van drie 'smalle vensterscholen'. Gezamenlijk worden de 'schooloverstijgende thema's afgesproken, zoals bv de ontwikkeling van de Vreedzame Wijk.

Het is wenselijk om meer vanuit een krachtig team te gaan werken. En willen voor stellen om vanuit een wijkteam Selwerd te gaan opereren. En de Pve's van de uitvoerende instellingen

³⁴ Uit: Feitenblad, De psychosociale gezondheid van de jeugd in de gemeente Groningen, november 2012

samen te voegen. En de komende jaren vanuit één integraal uitvoeringsplan/ programma van eisen te gaan werken. De schooldirecteuren hebben hierin een andere rol. Vanuit de gemeente hebben wij geen regie op het opstellen van hun eigen jaarplan Vernieuwde vensterschool. De wijk Selwerd heeft wel belang bij een krachtige Vernieuwde Vensterschool. Ondersteuning waar nodig, een goede aansluiting en samenwerking is dus wenselijk.

De focus in de uitvoering van de programma's in de wijk Selwerd zal meer moeten liggen op de beweging die we in Selwerd op gang willen brengen. We sluiten aan bij hetgeen goed werkt. We laten los wat niet in de beweging past. En vernieuwen waar nodig.

Jongeren, huisvesting en leefstijlen

Studenten en de stad zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, ca. 35.000 studenten (inclusief de buitenlandse) zijn in de stad zelf woonachtig. Voor het karakter van de stad en de Groninger economie zijn zij van groot belang. Het beleid inzake jongerenhuisvesting staat dan ook sinds jaar en dag hoog op de gemeentelijke agenda.

Het beleid richt zich enerzijds op het aanbieden van voldoende (kwalitatieve) huisvestingsmogelijkheden voor deze groep en anderzijds op het waarborgen van voldoende spreiding waardoor het evenwicht in de buurten behouden blijft. Dit laatste gebeurt met een reguleringsmaatregel die een norm stelt van maximaal 15% particulier kamerverhuur per straat. Het betreft hier woningen die worden verhuurd aan 3 of meer studenten in panden met 4 of meer kamers, en waar een onttrekkingsvergunning voor geldt. Kamerverhuur in woningen met minder dan 3 studenten of minder dan 4 kamers volstaat zonder onttrekkingsvergunning en wordt niet in de 15% normering meegenomen.

De laatste jaren wordt de 15% norm steeds meer ontweken, hetzij met illegale kamerverhuur, hetzij met woningsplitsing. Sinds 2011 is de gemeente de controle aangaande illegale kamerverhuur gaan intensiveren. Met betrekking tot onwenselijke woningsplitsing heeft het College besloten dat straten die 'op slot' staan vanwege de bereikte 15% norm, ook op slot blijven staan indien er door woningsplitsing nieuwe ruimte zou ontstaan binnen deze 15% norm. Om woningsplitsing zelf tegen te gaan, is momenteel geen gemeentelijke instrumentarium voorhanden. Voor de zomer van 2013 wordt een voorstel aan College en Raad voorgelegd om ook woningsplitsingen te reguleren.

Naast regulering van particulier kamerverhuur en mogelijk toekomstig ook woningsplitsing, zet de gemeente tezamen met corporaties en andere ontwikkelaars in op het toevoegen van nieuwe, zelfstandige wooneenheden voor deze doelgroep op daarvoor geschikt geachte locaties, om zo een aantrekkelijk alternatief te bieden voor particuliere kamerverhuur. Met de manifestatie BOUWJONG is de aanzet gegeven om de komende jaren een substantieel aantal kwalitatief hoogwaardige en betaalbare jongereneenheden aan de voorraad toe te voegen. Tot eind 2013 gaat het om ca. 1400 (tijdelijke en permanente) eenheden die onder deze noemer worden gerealiseerd.

Hoewel Selwerd niet als een typische studentenwijk te rekenen valt, zoals de oude buurten in en rond de binnenstad, is Selwerd voor studenten vanwege de ligging en de gemiddelde huurprijs een aantrekkelijke wijk om te wonen. Men zit dicht bij het centrum, uitvalswegen en het station, en het onderwijs op het Zernike. Daarnaast zijn winkels en een breed scala aan andere voorziening in de wijk zelf aanwezig. De drie studentenflats van Lefier aan de rand van de wijk zijn betaalbaar en goed beschikbaar, en daardoor voor met name ook buitenlandse studenten aantrekkelijk.

Bij het vrijkomen van eengezinswoningen in de particuliere voorraad van de wijk zijn ook woningen opgekocht en via particuliere kamerverhuur bewoond door studenten. Deze ontwikkeling werd echter door een deel van de Selwerders als een niet wenselijke beschouwd. In 2010 is in afwachting van de plannen voor wijkvernieuwing besloten de afgifte van onttrekkingsvergunningen voor kamerverhuur in Selwerd tot nadere orde op te schorten. Volgend op de actuele visie op jongerenhuisvesting en het belang stedelijk één norm te blijven hanteren teneinde rechtsongelijkheid te voorkomen, beschouwt de gemeente het onwenselijk de tijdelijke opschorting van vergunningen in Selwerd zonder meer te continueren.

De gemeente hecht er veel aan om de leef- en woonkwaliteit in Selwerd te behouden en waar mogelijk verbeteren, zeker in het licht van de aanstaande ontwikkelingen in de wijk. Jongeren vormen een even waardevolle bevolkingsgroep als alle andere en brengt deze groep ook nieuwe potenties met zich mee. Zo kunnen studenten, met hun specialistische kennis, creativiteit en energie, ook een waardevolle bijdragen leveren in de aanpak en verdere ontwikkeling van de wijk.

Met de herontwikkeling van Hunzerheem voor jongerenhuisvesting wordt voorzien in een nieuw alternatief voor kamerverhuur in de wijk. De gemeente realiseert zich desondanks dat kamergewijze bewoning kan ontstaan op een schaal en op locaties in de wijk die voor direct omwonenden niet wenselijk is. De gemeente wil echter niet vanuit de huidige beleidsvisie met gemeentelijke regelgeving tegemoet komen aan specifieke wensen van eigenaar-bewoners om op complex- c.q. blokniveau bepaalde doelgroepen te weren. Dit maatwerk is wel te organiseren door initiatief van de eigenaar-bewoner(s) zelf. Als bewoners kan men onderling gemaakte afspraken met voorwaarden vastleggen in VvE-overeenkomsten of in contracten. Een keerzijde van dergelijke voorwaarden is het spanningsveld dat mogelijk zichtbaar wordt tussen algemeen beperkende regels enerzijds en het individuele belang anderzijds.

Om de grenzen ten aanzien van regulering op een aanvaardbaar niveau te kunnen houden, zijn gemeentelijk flankerende maatregelen vastgesteld om eventuele ongewenste effecten te kunnen beperken. Zo wordt met de campagne 'leven in stad' getracht bewustzijn te creëren bij zowel studenten als andere stadjes over het feit dat zij gezamenlijk in een stad leven. Er is binnen deze campagne geld beschikbaar gesteld voor onder meer het houden van micro-campagnes (€ 500,- per campagne) met als doel de ontmoeting tussen studenten en andere stadjes te bevorderen. De voorgenomen activiteit dient minimaal op het niveau van de straat te zijn, maar kan ook op buurt-, wijk- of zelfs stadsniveau plaatsvinden. Tevens dient er over te worden gecommuniceerd.

Een veel gehoord overlastprobleem, ook in Selwerd, is het rondslingeren van fietsen in de straten. Om dit tegen te gaan in met name de straten waar sprake van veel jongerenhuisvesting is een gemeentelijk budget ter beschikking gesteld waarmee iedere burger een aanvraag kan indienen voor het plaatsen van fietsklemmen. In 2012 is door de Raad hiervoor extra budget beschikbaar gesteld.

Ouderen, huisvesting en zorg

Aangezien er veel ouderen in Selwerd woonachtig zijn, en de groep ouderen van 65 t/m 79 jaar in de komende ook verder zal groeien, zijn welzijn, gezondheid en zorg beleidsthema's die nadrukkelijk aandacht vragen. Ook het huisvestingsvraagstuk speelt hierin een belangrijke rol, temeer daar er met de ontwikkeling op de locatie van Huize Patrimonium concrete en voor de wijk ingrijpende veranderingen te wachten staan.

De algehele trend is dat ouderen steeds langer zelfstandig blijven wonen, deels uit nood geboren. De stap richting een verzorgingstehuis wordt steeds moeilijker, zo niet onmogelijk. Het extramuraliseren van de lichtere zorgzwaarte pakketten (ZZP 1 t/m 4) zal langzamerhand de traditionele verzorgingstehuizen doen laten verdwijnen, waardoor ouderen (waaronder ook de groep van 75 jaar en ouder) meer en meer aangewezen zullen worden op zorg aan huis. Het betekent ook dat ouderen vroegtijdig moeten gaan nadenken over hun toekomst en de mogelijkheden hierin met betrekking tot de huidige woning, in hoeverre is deze geschikt of geschikt te maken voor toekomstige (zorg)behoeften. Dit geldt overigens niet alleen voor ouderen, ook cliënten in bijvoorbeeld de gehandicaptenzorg zullen minder vaak intramuraal verzorgd kunnen worden en zullen daardoor langer zelfstandig moeten blijven wonen.

Uit onderzoek blijkt dat ouderen veelal onvoldoende op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en (on)mogelijkheden op het gebied van huisvesting en zorg. Tegelijkertijd maken ouderen zich zorgen over hun toekomst, zo ook in Selwerd. Informatievoorziening op dit terrein is waardevol, zowel met betrekking tot woningaanpassing dan wel verhuizing als aanvullende ondersteuning en zorg (al dan niet aan huis). Hier liggen mogelijkheden als ook verantwoordelijkheden voor corporaties, zorgaanbieders en de gemeente, bijvoorbeeld in het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten of gerichte dienstverlening.

Veel ouderen in Selwerd wonen reeds geruime tijd in de wijk en geven bovendien aan graag in de wijk te willen blijven wonen, ook als zij moeten verhuizen naar een andere woning vanwege ongeschiktheid van de huidige woning. In een door Zorgen voor Morgen vervaardigde analyse blijkt dat het woningaanbod voor ouderen in alle categorieën voldoende aanwezig is in Selwerd. Met de toekomstige nieuwbouw van ZINN en Patrimonium op de huidige locatie van Huize Patrimonium zal het kwalitatieve aanbod voor ouderen worden versterkt. Hierdoor ontstaan mogelijk nieuwe kansen voor doorstroming in de eengezinswoningen in de wijk, al is het aanbod van ZINN gericht op ouderen met de zware zorgzwaarte pakketten en daardoor van een meer bovenwijks karakter. De ongunstige woningmarkt zorgt er echter nu al voor dat ouderen hun particuliere woning moeilijk kunnen verkopen. Creatieve financieringsmogelijkheden als Verzilverd Wonen kunnen hierin wellicht oplossing bieden.

Doordat ouderen steeds langer zelfstandig blijven wonen, neemt het beroep op diensten als tuinonderhoud, kleine klussen in en om het huis, boodschappen en administratieve hulp toe. Ondanks de toenemende behoefte aan diensten binnen welzijn en zorg zal het (formeel) beroep op diensten daarentegen steeds minder vaak worden toegezegd. Burgers zullen zodoende vaker eerst een beroep moeten doen op 'nuldelijnondersteuning', ook om de sterk stijgende kosten voor zorg enigszins te ontzien. Het aanboren van (nieuwe) krachten in de wijk, bijvoorbeeld de groep studenten, biedt op dit terrein perspectief. Dagbesteding vormt een belangrijk instrument om ouderen in de wijk te voorzien van dagelijkse structuur en te ondersteunen bij het zelfstandig wonen. Nu dit onder een flinke bezuiniging vanuit de AWBZ wordt overgebracht naar de WMO zullen nieuwe vormen voor dagbesteding moeten worden verkend. Tezamen met zorgaanbieders moeten alternatieven worden aangewend, bijvoorbeeld met vrijwillige inzet uit de wijk. Buurtwelzijn kan hierin een ondersteunende rol vervullen.

Overlast en veiligheid

Selwerd wijkt op het gebied van feitelijk geregistreerde meldingen van overlast dan wel aangiften van gewelds- of vermogensdelicten niet significant af van andere stadswijken, zo blijkt uit data van het meldpunt overlast en de politie. Enige uitzonderingen vormen hierin het hoge percentage fietsendiefstallen in de wijk, hetgeen een sterke correlatie heeft met de locatie van het Noorderstation. Desondanks vraagt de wijk met betrekking tot overlast en veiligheid op onderdelen wel de nodige aandacht. Naast voortzetting van reguliere overlast- en veiligheidspreventie in de wijk menen gemeente, politie en veiligheidshuis met name extra te moeten inzetten op het verhogen van het veiligheidsgevoel bij de bevolking van Selwerd. De mate waarin men onveiligheid ervaart is bij Selwerders beduidend hoger dan stedelijk. Eenzelfde beeld is zichtbaar wanneer het gaat om (vermeend) drugsoverlast. Ook op dit terrein scoort Selwerd hoog, al geeft de politie te kennen dat dit (ook in vergelijking met andere wijken) niet geheel correspondeert met het aantal daadwerkelijk waargenomen strafbare feiten in de wijk. Overigens is naar aanleiding van dit signaal van de bevolking wel een hierop toegespitst drugspreventieteam actief in Selwerd.

De mate van (on)veiligheidsgevoelens bij bewoners worden sterk beïnvloed door de ervaren kwaliteit van de directe leefomgeving, zowel op fysiek als sociaal vlak. Het gaat hier dan om aspecten als 'schoon, heel en veilig' van de eigen straat, maar ook de wijze waarop men de sociale structuur in de eigen omgeving ervaart en de positie die zij zelf binnen deze structuur innemen spelen hierin een belangrijke rol ('onbekend maakt onbemind'). Een andere factor die veelal van invloed is op het gevoel van (on)veiligheid is de situatie dag of nacht, dan wel respectievelijk licht of donker.

Naast het inzetten op het verkleinen van de afstand tussen de verschillende sociaal-culturele en sociaaleconomische achtergronden in de wijk, zijn er nog een aantal speerpunten te benoemen waarmee tezamen met de Selwerders zelf de (sociale) veiligheid in de wijk kan worden verhoogd. Door bewoners te betrekken bij de aanpak, en bewust te maken van de eigen invloed die zij kunnen hebben op hun eigen veiligheid en die van hun omgeving, kan toezicht worden verbeterd, kunnen eventuele 'hot spots' eerder worden gesignaleerd en derhalve onveilige situaties beter worden voorkomen. Een drietal concrete verbeterlocaties in Selwerd betreffen het gebied van en om het Noorderstation, het gebied rond de viaduct van de noordelijke ringweg en het gebied in en om het winkelcentrum.

**Deel C Het programma:
Selwerd, kennis en potentie verbinden**

Fysieke leefomgeving

Inrichting openbare ruimte rondom perceel woonzorgcentrum ³⁵

Cat. nr.	FLO 1 (QW)
Kosten	€ 475.000,-
Cofinanciering	Patrimonium
Planning	2017

Op de locatie waar nu het woonzorgcentrum Huize Patrimonium staat zullen twee gescheiden complexen herrijzen; het woonzorgcentrum van Zinn gericht op intramurale zorg en de woontoren van Patrimonium gericht op zelfstandige ouderenhuisvesting. Patrimonium heeft uit de ontwerpen voor de toren gekozen voor een slanke, ronde variant met een kwalitatief hoogwaardige uitstraling, waardoor het perceeloppervlak kan worden beperkt en er binnen de stempel meer inrichtingsmogelijkheden te realiseren zijn.

De wens van zowel Patrimonium als gemeente is - gezien de centrale locatie in de wijk en de doelgroep in de beide complexen - om de stempel een open parkinrichting met wijkfunctie mee te geven waar ruimte is voor ontspanning, beweging en ontmoeting. Tevens biedt het mogelijkheid om op aantrekkelijke wijze de verbinding tussen winkelcentrum en Selwerd-oost te versterken. Om de gewenste parkinrichting optimaal te kunnen doorvoeren zijn concessies noodzakelijk met betrekking tot onder meer de parkeerinrichting op de kavel zelf.

De voorgestane bouw en inrichting maken allereerst ruilverkaveling tussen gronden van corporatie en gemeente en aanpassingen van groen en blauw binnen de stempel zelf noodzakelijk. Ten tweede moeten er conform de parkeernorm een minimum aantal parkeerplekken worden gerealiseerd. Om deze plekken op aantrekkelijke wijze in te kunnen passen in de voorgestane groene structuur zijn concessies met betrekking tot het parkeren nodig.

Patrimonium heeft de uitnodiging gedaan om het parkeren binnen het perceel te beperken en op te lossen middels een duurdere [groene hagen] variant, indien de overige benodigde parkeergelegenheden gerealiseerd kunnen worden langs de Berkenlaan op grond van de gemeente. Het parkeren kan hierdoor zoveel mogelijk uit het zicht worden onttrokken, daarnaast wordt voorkomen dat het open parkgebied tussen de twee complexen wordt doorbroken.

Als gemeente stemmen we in met deze uitnodiging. We willen inzetten op een duurzame verbetering van het fysiek en sociaal kapitaal in de wijk. De voorgestane ontwikkeling op deze strategisch gunstige locatie biedt hiertoe meerdere aangrijpingspunten:

- versterken groene, ruime stedenbouwkundige structuur,
- versterken kwalitatieve accenten in de wijk,
- verbinding tussen winkelcentrum en Selwerd-oost,
- ruimte voor ontspanning, beweging (o.a. beweegtuin en looproutes) en ontmoeting,
- beheer als onderdeel van het wijkbedrijf.

³⁵ Zie ook: startaanvraag 'Huize Patrimonium', Programma Wonen (2013).

Uitbreiding accommodatie CBS De Wegwijzer³⁶

Cat. nr.	FLO 2 (QW)
Kosten	€ 125.000,-
Cofinanciering	VCOG (€ 90.000,-)
Planning	2013-2014

CBS De Wegwijzer en de voorschoolse voorziening fungeert als veilige buurtaccommodatie voor jeugd en gezin. De potentie van deze plek in de wijk is groot, eerder is met NLA-financiering het plein rondom de school grondig aangepakt tezamen met de wijk.

Het versterken van de 'huiskamerfunctie' biedt vele mogelijkheden voor de wijk. Naast de locatie van de school zelf beter te benutten is het meer zichtbaar maken van de school en haar netwerk in de wijk zelf aan te bevelen. Een atrium wordt overkapt waardoor er een buurtkamer ontstaat die voor iedereen in de buurt toegankelijk is. In de buurtkamer wordt onder meer een keuken geïnstalleerd waar bijvoorbeeld kookworkshops (zie ook de Hoogte) kunnen worden gegeven en bewoners van verschillende culturele achtergrond of met kinderen samen kunnen koken (zie ook CJG Beijum).

Inpassing ruimte voor 0-6 jarigen in Vensterschool SPT

Cat. nr.	FLO 3 (QW)
Kosten	€ 25.000,-
Cofinanciering	VSV/OBS (€ 25.000,-)
Planning	2013-2014

Een stimulerende omgeving voor jeugd en gezin is van belang. De Vensterschool SPT aan de Eikenlaan is belangrijke voorziening met een grote diversiteit aan functies voor iedereen. Het gebouw werd door veel wijkbewoners al onprettig ervaren. Er is daarom de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de toegankelijkheid, sfeer, klantvriendelijkheid enz. Ook het CJG in het gebouw is uitgebreid en vernieuwd.

Als vervolg hierop willen de voorschoolse voorzieningen en OBS De Pendinghe het plein gaan herinrichten gericht op de jonge jeugd en ouders. Een stimulerende omgeving voor taal, spel, beweging en ouderparticipatie.

³⁶ Zie ook: startaanvraag 'uitbreiding accommodatie CBS De Wegwijzer', CBS De Wegwijzer (2013).

Werk en inkomen ³⁷

Inkomens- en participatiemarkten

Cat. nr.	W&I 1 (QW)
Kosten	€ 10.000,- (voor 2 keer)
Cofinanciering	capaciteit partners
Planning	2014-2015

De maatschappelijke organisaties in Groningen zoals de MJD, Humanitas, WerkPro en Stiel bieden een ruim pakket aan activiteiten en dienstverlening die als doel hebben om de eigen kracht van mensen te stimuleren door ze uit hun isolement te halen. Hiernaast zijn er allerlei initiatieven om informele ontmoetingen te stimuleren en mensen een netwerk te bieden waar ze inspiratie uit kunnen halen. Omdat we inspiratie door ontmoeting belangrijk vinden, willen we de bestaande maatschappelijke steunsystemen in onze stad - zoals de buurttuinen, initiatieven die het mogelijk maken om samen te eten, de Keerkring, het taalcafé, etc. - ondersteunen met onze kennis, onze medewerking en ons netwerk.

Maar we willen ook nadrukkelijk uitbreiding van dit soort initiatieven - en zo nodig nieuwe initiatieven - bevorderen. We denken hierbij bijvoorbeeld aan een Voedselproductietuin voor de Voedselbank, een Tientjescafé en een Minimamarkt. Tezamen met de wijk willen we met dergelijke initiatieven in Selwerd een start gaan maken. Dit door hen te ondersteunen bij het bedenken, ontwikkelen en organiseren van markten die in het teken staan van informatie, activiteiten en ontspanning.

Sociale scan voor en door jeugdigen

Cat. nr.	W&I 2 (B+)
Kosten	n.v.t.
Cofinanciering	al gedekt
Planning	2013-2014

Wij vinden het belangrijk dat kinderen maatschappelijk participeren. De basis voor maatschappelijke deelname wordt immers bij kinderen gelegd. Wij willen de maatschappelijke participatie van kinderen op twee manieren stimuleren. Door te investeren in ouders om ervoor te zorgen dat de situatie van hun kinderen verbetert, maar natuurlijk ook door in te zetten op de kinderen zelf. Wijk blijven het bijvoorbeeld financieel mogelijk maken dat kinderen kunnen meedoen via de bestaande kanalen zoals het Jeugdsportfonds, Stichting Leergeld en de Spelcontainers. Verder zorgen we vanuit het Integraal jeugdbeleid samen met de maatschappelijke organisaties in de stad voor een binnen- en buitenschools aanbod voor leerlingen uit het basis-, speciaal en voortgezet onderwijs.

Door vanuit het armoedebeleid deel te nemen aan het project KinderKansen, willen wij kinderen uit Selwerd zelf de kans geven om door middel van beeld een overzicht te maken van beschikbare activiteiten in de wijk. Het resultaat hiervan is een sociale wijkkaart van Selwerd door kinderen, voor kinderen.

³⁷ Het beleidskader voor deze paragraaf wordt gevormd door de "Kadernota voor het nieuwe armoedebeleid" van de gemeente Groningen (2012) *Samen actief tegen armoede*.

Armoede radar

Cat. nr.	W&I 3 (B+)
Kosten	€ 30.000,-
Cofinanciering	capaciteit partners
Planning	2014-2015

Het traditionele hulpverleners is omgebogen in het laagdrempelig ondersteunen van mensen. In de wijken worden zodoende al veel Groningers door professionals en vrijwilligers aangesproken op hun talenten zodat zij hun eigen kracht (terug) kunnen vinden om zelf hun situatie te veranderen. Deze lijn willen we ook verder doortrekken in Selwerd. In navolging op de wijk Lewenborg willen we in de wijk starten met het project 'Armoede radar'. Dit project heeft als doel dat volwassenen die in een armoedesituatie leven via het medium film in beeld brengen wat dat voor hen betekent en wat mogelijke oplossingen zijn. Het resultaat is dat minima zelf bijdragen aan het creëren van kansen voor andere minima.

Wijkklantmanager, naar één toegang

Cat. nr.	W&I 4 (B+)
Kosten	€ 30.000,-
Cofinanciering	n.v.t.
Planning	2014-2015

Het armoedebeleid raakt aan veel beleidsterreinen binnen het sociale domein. Het is daarom belangrijk nadrukkelijk de verbinding te zoeken met deze beleidsterreinen om ervoor te zorgen dat er zo efficiënt en effectief mogelijk kan worden gewerkt aan sociale stijging en armoedebestrijding. De gemeente krijgt te maken met een grote ontwikkelopgave in het sociale domein.

In het kader van nieuwe wet en regelgeving zal de gemeente de komende jaren de ondersteuning van kwetsbare inwoners gedeeltelijk zelf moeten organiseren. Omdat wij er van overtuigd zijn dat de gemeente een belangrijke plaats inneemt in de verbinding tussen werk, onderwijs, welzijn, zorg en gezondheid willen wij in Selwerd de ondersteuning van kwetsbare burgers in Selwerd de komende 2 jaar zo vraaggericht en effectief mogelijk organiseren. Dit zal in Selwerd hoofdzakelijk verlopen op de al ingeslagen weg, via het Stip, het CJG en de programma's Vitale buurten en Buurtwelzijn.

Vanuit het armoedebeleid willen wij in Selwerd voor de periode van 2 jaar een wijkklantmanager aan stellen die de uitvoerende maatschappelijke instellingen en burgers zoveel mogelijk betreft bij het tot stand komen en de uitvoering van ons armoedebeleid in Selwerd. Uitgangspunt daarbij is dat minima worden ondersteund om zelf hun armoedesituatie te kunnen verbeteren via maatschappelijke en/of economische participatie, waarbij ook de vangnetfunctie wordt geoptimaliseerd voor die gevallen waar rust en zekerheid een eerste basis vormt om een volgende stap te zetten op de participatieladder.

Klimmen Op Eigen Kracht (K.O.E.K.)

Cat. nr.	W&I 5 (B+)
Kosten	€ 100.000,-
Cofinanciering	Nijestee (pand)
Planning	2014-2015

Sinds het voorjaar van 2011 draait in Selwerd het KOEK-project, waarbij de betrokken talentcoach burgers in hun eigen kracht probeert te zetten door aan te sluiten bij de eigen talenten van individuen en de kansen uit de buurt. De deelnemers ('klimmers') formuleren hierbij hun eigen doelstellingen die ze in haalbare stappen proberen te bereiken.

In de afgelopen twee jaar hebben meerdere evaluatiemomenten plaatsgevonden. Hoewel er uiteraard verbeterpunten zijn, zijn de beoordeling en waardering van het proces en de tot dusver behaalde resultaten unaniem positief. In het verlengde van deze positieve evaluatie is de algemene opvatting dat continuering van de werkwijze van klimmen op eigen kracht in Selwerd van belang is, waarbij verbreding en synergie sleuteltermen zijn, zeker ook in het licht van de voorgestane wijkverbeteringsaanpak.

Een aantal uitgangspunten bij deze gewenste continuering:

- de beweging in en vanuit de buurt voortzetten en verder versterken,
- verdere verbreding en inbedding van de werkwijze binnen de in Selwerd werkzame organisaties,
- er moet nog meer en beter invulling worden gegeven aan de samenhang en synergie met andere inzet in Selwerd, waaronder het Buurtwelzijn,
- tegelijkertijd moet de zekere autonomie die zo kenmerkend is voor het K.O.E.K.-project wel kunnen worden bewaakt en bewaard.

De financiering voor het project is voor het huidige jaar gedekt vanuit het NLA-wijkteam. Hoewel men het project in haar beginselen steunt, ziet men het wijkteam eigenlijk niet als het aangewezen orgaan om dergelijke financieringen mogelijk te maken. Daar wij de potenties van het project verder willen versterken en benutten, en derhalve de continuering willen kunnen garanderen, staan wij voor een voortzetting van het project voor de komende twee jaar. Waarbij wel de voorwaarde wordt uitgesproken om de invulling van het project en het spoor van de nieuwe inrichting van het sociaal domein in de komende jaren op elkaar aan te laten sluiten.

Jeugd en onderwijs

Mobiele speelcontainer ³⁸

Cat. nr.	J&O 1 (B+)
Kosten	€ 40.000,-
Cofinanciering	n.v.t.
Planning	2014-2015

Onder jeugd is veel behoefte aan een veilige omgeving om te spelen en contact te leggen met andere kinderen uit de buurt. Een aantal pleinen in Selwerd garandeert deze veiligheid onvoldoende. Met de inzet van een mobiele spelcontainer en een versterkte samenwerking met partners in de wijk willen wij stappen zetten in het oplossen van genoemde problemen. Om desgewenst resultaat te behalen menen wij dat extra inzet voor een periode van 2 jaar noodzakelijk is.

Juist in buurten waar armoede en verminderde kansen voor kinderen een rol spelen, voorziet een spelcontainer veelal in een behoefte. Het is een laagdrempelig en positief middel om de jeugd te bereiken. En samen te werken aan een veilige, prettige wijze van omgang, spelen met elkaar. Het leren van het gezamenlijk oplossen van conflicten is een onderdeel hiervan. We sluiten hierbij aan bij het project Vreedzame wijk wat na de zomer 2013 in SPT zal gaan starten.

Met de inzet van de mobiele spelcontainer willen we onderstaande doelstellingen bewerkstelligen:

- bieden van veilige speelplekken aan (kansarme) kinderen in de wijk,
- stimuleren van de sociale, cognitieve, motorische, emotionele ontwikkeling van kinderen,
- kinderen opvoeden tot democratische burgers (o.a. leren omgaan met elkaar; participatie),
- kennis maken en leren omgaan met divers sport en spelmateriaal,
- bevorderen van de gezondheid door buiten te spelen,
- toeleiding van kinderen naar kinderactiviteiten en/of naar jeugd -en jongerenwerk,
- signaalfunctie: doorverwijzing naar 'zorg voor jeugd'.

Kosten reguliere inzet: € 20.000,- per jaar.

Kinderwerk

Cat. nr.	J&O 2 (B+)
Kosten	€ 100.000,-
Cofinanciering	n.v.t.
Planning	2014-2015

Het kinderwerk verricht om dit moment belangrijk werk in de wijk. Te verwachten valt dat dit met de aanstaande decentralisaties en bezuinigingslagen in de komende jaren niet langer te financieren is. Ook financiering vanuit NLA staat onder druk. Gezien het belang voor

³⁸ Zie ook: aanvraag 'Mobiele Speelcontainer'.

Selwerd menen wij dat het wenselijk is om voor de komende twee jaar het kinderwerk in de wijk te kunnen blijven garanderen.

Kosten reguliere inzet: € 50.000,- per jaar.

Brugfunctionaris De Pendinghe

Cat. nr.	J&O 3 (B+)
Kosten	€ 60.000,-
Cofinanciering	De Pendinghe
Planning	2014-2015

OBS De Pendinghe ontwikkelt zich de laatste jaren steeds meer richting een smalle 'brede school' waarbij meerdere voorzieningen onder één dak zijn gehuisvest. De school trekt met name kinderen uit Selwerd (ruim 40%) en Paddepoel-zuidoost. Met een aandeel van ca. 50% kinderen met een leerlinggewicht behaalt de school op dit terrein de hoogste score in de stad. Daarnaast valt op dat een relatief hoog percentage kinderen na schooltijd niet naar huis kan of gaat.

Ruim anderhalf jaar geleden is op de Pendinghe en de Bisschop Bekkerschool gestart met de inzet van twee brugfunctionarissen om ouders te ondersteunen die met financiële en/of opvoedingsvraagstukken zitten. Daarnaast vervullen de brugfunctionarissen onder meer taken op het gebied van vroegtijdige signalering en doorverwijzing bij hulp en zorg behoevende kinderen c.q. gezinnen.

De extra inzet is op dit moment incidenteel gefinancierd tot en met 2013. Gezien de situatie omtrent jeugd en opvoeding en de positieve resultaten tot dusver, achten wij het wenselijk om de brugfunctie tussen thuis- en schoolmilieu te blijven versterken en derhalve de financiering te kunnen blijven garanderen voor de komende twee jaar.

Kosten reguliere inzet: € 30.000,- per jaar.

Kind In Wijk Innovatiewerkplaats (KIWI) ³⁹

Cat. nr.	J&O 4 (B+)
Kosten	€ 50.000,-
Cofinanciering	partners HHS (€ 150.000,-)
Planning	2014-2015

KIWI is een gezamenlijk initiatief van de Hanzehogeschool Groningen en de gemeente Groningen, dat zich richt op het bevorderen van de fysieke en psychische gezondheid van kinderen en jonge volwassenen (0-23 jaar). Twee lectoraten (Integraal Jeugdbeleid en Praktijkgerichte Sportwetenschap) gaan op zoek naar verbeterpunten in de wijk op het gebied van voorziening en ondersteuning. Dit alles gebeurt in samenspel met de kinderen, hun ouders en de professionals die in de wijk werken met deze ouders en kinderen, KIWI gaat letterlijk *in* de wijk aan de slag *met* de wijk. Daarbij kunnen ook studenten en docenten uit andere opleidingen binnen de hogeschool ondersteuning bieden in de aanpak.

³⁹ Zie ook: Hanzehogeschool (2013) *Innovatiewerkplaats 'Kind in Wijk'*.

De twee thematische speerpunten binnen KIWI zijn:

- De fysieke ontwikkeling: het stimuleren van een actieve en gezonde leefstijl (sport & beweging en voeding)
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: het bevorderen van talentontwikkeling en zelfontplooiing

Het onderzoek biedt een waardevolle aanvulling op de reeds aanwezige kennis over de wijk (monitor en wijkanalyse) om de komende jaren nog gericht te kunnen reageren en inspelen op kansen en bedreigingen in de wijk. Daarnaast versterkt het de synergie tussen instellingen, professionals en de wijk zelf, en draagt het bij aan een verdere (bewustwording) van de eigen kracht van de wijk.

Kosten reguliere inzet: € 25.000,- per jaar.

Coördinatie accommodatie CBS De Wegwijzer ⁴⁰

Cat. nr.	J&O 5 (B+)
Kosten	€ 25.000,-
Cofinanciering	n.v.t.
Planning	2014-2015

Aansluitend op de ontwikkeling van de accommodatie-uitbreiding is de aanstelling van een extra leerkracht/coördinator wenselijk voor één dag in de week ter ondersteunen van het activiteitenprogramma.

Kosten reguliere inzet: € 12.500,- per jaar.

⁴⁰ Zie ook: startaanvraag 'uitbreiding accommodatie CBS De Wegwijzer', CBS De Wegwijzer (2013).

Welzijn, gezondheid en zorg

SportSchoolClub

Cat. nr.	WGZ 1 (B+)
Kosten	€ 70.000,-
Cofinanciering	Rijksoverheid (€ 32.000,-)
Planning	2014-2015

In Selwerd hebben relatief weinig kinderen een lidmaatschap bij een (sport)vereniging. Er is gestart met een 'wijk sportvereniging' op en rondom het sportpark Selwerd, hierbij zijn inmiddels vier verenigingen aangesloten en ruim 80 kinderen uit de wijken Selwerd en Paddepoel actief lid. Het is wenselijk de komende jaren verder vorm te geven aan de SSC en deze structureel in de wijk in te bedden, met een eigen bestuur en vrijwilligers uit de beide wijken en vanuit de betrokken sportverenigingen.

Totale kosten: ca. € 50.000,- per jaar, de cofinanciering vanuit de Rijksoverheid bedraagt €16.000,- per jaar.

'Dik doun' in Selwerd

Cat. nr.	WGZ 2 (B+)
Kosten	€ 60.000,-
Cofinanciering	ZonMw
Planning	2014-2015

De gemeente Groningen is vanuit het perspectief uit het eigen lokale Gezondheidsbeleid, Samen Gezond in Stad (SGiS)⁴¹, gestart met het project 'Dik Doun in Grunn'. Het betreft een leefstijlproject dat tussen 2010 t/m 2014 (tot dusver met veel succes) draait in de wijk Vinkhuizen, gericht op het stoppen c.q. terugdringen van de toename in overgewicht. Het voorstel is om dit project te vertalen naar een specifieke aanpak gericht op Selwerd voor tenminste 2 jaar, waarbij de aanpak als paraplu kan gelden voor onderliggende projecten als de SchoolSportClub, de Eetbare Stad, 'Rondje Selwerd'⁴² en de Mobiele Spielcontainer.

Dik Doun stelt zich ten doel om door middel van een wijkgerichte, integrale aanpak in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen (bewoners, partnerorganisaties, professionals, wijkorganisaties, bedrijven en gemeentelijke diensten) te zoeken naar een meer effectieve aanpak van overgewicht; in het bijzonder onder kinderen, jongeren en hun ouders met een lage SES en wijkbewoners van allochtone afkomst.

Het project wil dit alles bewerkstelligen door de sociale norm rond voeding en beweging te veranderen vanuit een positieve benadering; aangehaakt wordt bij interesses en kansen. Er worden niet allerlei nieuwe interventies ingezet, maar bestaande interventies worden geoptimaliseerd door verbindingen te leggen tussen de interventies en professionals.

Voor het project dient een projectleider te worden aangesteld om het project aan te jagen voor 2 dagen in de week.

41 Zie ook: Gemeente Groningen (2012) *Kadernota en Uitvoeringsprogramma Samen Gezond in Stad* (o.a. p. 14).

42 Een voorstel om een fysieke sport- en recreatieroute te realiseren rond en door de wijk, uit te werken met bewoners.

'Nait Soezen' in Selwerd

Cat. nr.	WGZ 3 (B+)
Kosten	€ 60.000,-
Cofinanciering	n.v.t.
Planning	2014-2015

Het project Nait Soezen brengt met een wijkverpleegkundige de menselijke maat terug in de wijk; zonder bureaucratische rompslomp en in nauwe samenwerking met de huisartsen gaan zij daadkrachtig aan de slag. Deze verpleegkundige fungeert als de bindende factor voor een ieder die ondersteunt en ondersteuning zoekt in de buurt; oftewel dé gesprekspartner voor de huisarts en buurtbewoners.

Algemeen kan gesteld worden dat met name in achterstandswijken de drempel om hulp te vragen vaak hoog ligt, terwijl er wel regelmatig sprake is van (multiple) problematiek. Voor de reguliere (huidige) AWBZ zorg is die drempel nog hoger, omdat hiervoor eerst een indicatie nodig is en een vastgestelde medische diagnose. De wijkverpleegkundige kan binnen dit project in een eerder stadium, ook zonder dat een diagnose of indicatie is gesteld, op basis van signalen al in contact gaan met bewoners.

De wijkverpleegkundige is altijd in de buurt, spreekt de taal en kent de wijk. Spreek je met hem of haar dan is het goed, veilig en vertrouwd. Bovendien weet deze of gene precies van de hoed en de rand en schakelt ook met andere zorg- en welzijnsinstanties op het moment dat het nodig is.

Participatie & betrokkenheid

Opbouwwerk ⁴³

Cat. nr.	P&B 1 (B+)
Kosten	€ 60.000,-
Cofinanciering	n.v.t.
Planning	2014-2015

Het opbouwwerk zet zich in voor groepen bewoners uit Selwerd, met speciale zorg voor groepen in achterstandssituaties, en ondersteunt hen om het wonen in de wijk zo prettig mogelijk te maken. Deze ondersteuning krijgt op verschillende terreinen uitwerking, zoals grijs en groen, activiteiten en opvoeding, overlast en veiligheid, etc. en voorziet daarin maatwerk. Middels opbouwwerk worden (groepen) bewoners op weg geholpen met het aanpakken van hun (gezamenlijke) vraag en worden individuele bewoners met (hulp)vragen doorverwezen naar de juiste instantie(s) c.q. hulpverleners.

Sinds 2011 zijn voor het opbouwwerk in Selwerd reguliere uren beschikbaar om te kunnen voldoen aan het reguliere werkplan van het opbouwwerk in de wijk. Om de benodigde additionele werkzaamheden in de wijk te kunnen (blijven) uitvoeren, zijn door het NLA-wijkteam extra uren beschikbaar gesteld voor de periode van 2011 t/m 2013. Wij menen dat deze werkzaamheden, met de aanstaande wijkvernieuwing op komst, ook de komende jaren van belangrijke waarde zijn. Om deze derhalve te kunnen continueren, ook na het NLA, stellen wij voor om de financiering hiervoor voor de komende twee jaar te blijven garanderen.

Vreedzame wijk ⁴⁴

Cat. nr.	P&B 2 (B+)
Kosten	€ 30.000,-
Cofinanciering	ja
Planning	2013-2014

Het project 'De vreedzame Wijk' vloeit voort uit het concept van De Vreedzame School, waar veel belangstelling voor is ontstaan na eerder behaalde resultaten in het land, en trekt dit door naar het niveau van de wijk. Met deze verbreding wordt een eenduidige pedagogische aanpak in- en doorgevoerd binnen alle organisaties die in de wijk met kinderen behorend tot de basisschoolleeftijd werken. Het doel is een veilig, positief sociaal klimaat, waarin participatie centraal staat, als alternatief voor de straatcultuur.

Kinderen leven in sommige wijken in teveel van elkaar gescheiden werelden (school, thuis, straat). Door aan te sluiten bij de werkwijze van de scholen - door gebruik van dezelfde begrippen, inspelen op de geleerde vaardigheden, zelfde pedagogische aanpak, zelfde wijze van omgaan met conflicten, zichtbaarheid van De Vreedzame School-principes, e.d. - worden de pedagogische milieus 'aan elkaar geknoopt', en wordt het voor de kinderen beter duidelijk dat er overal dezelfde verwachtingen worden gehanteerd en dezelfde regels en afspraken gelden.

⁴³ Zie ook: Team Buurtwelzijn Selwerd (2012) *Wijkanalyse- en perspectief Selwerd* en Subsidieaanvraag extra opbouwwerk Selwerd 2013.

⁴⁴ Zie ook: notitie De Vreedzame Wijk.

In de Vreedzame Wijk wordt de kracht van kinderen en jongeren benut, en werken alle partners in de wijk samen aan sociale verbondenheid. Zo worden er naast schoolmediatoren ook 'wijkmediatoren' opgeleid, waarbij eenzelfde wijze van conflict oplossend gedrag wordt gehanteerd zoals ook op school wordt geleerd. Het project sluit aan op het concept van de Civil Society die ook door het CJG Groningen als een van de beleidsuitgangspunten wordt gehanteerd.

Versterken samenhang en integratie door ontmoeting (moskee-kerk)

Cat. nr.	P&B 3 (B+)
Kosten	€ 5.000,-
Cofinanciering	capaciteit partners
Planning	2014-2015

Selwerd bestaat uit een behoorlijk aantal verschillende culturen. In de wijk zijn (in ieder geval drie locaties die worden gebruikt voor geloofbelijdenis, namelijk de Moskee in het Selwerderpark, de SoW-gemeente De Fontein en de Nieuwe Apostolische kerk. Met de betrokken partijen wordt verkend hoe de accommodaties als ontmoetingsfuncties in de wijk een bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de samenhang en integratie in de wijk. Zo kan in het licht van 'gluren bij de burens' door nadere kennismaking met 'elkaars werelden' de afstand tussen bewoners worden verkleind en meer inzicht en begrip voor elkaars leefstijl e/o geloofsovertuiging worden bewerkstelligd.

Met het bestuur van de moskee zijn reeds mogelijkheden verkend om de nieuwbouw, welke in 2014 gerealiseerd gaat worden, verder ingezet kan worden als wijkfunctie.

Overlast en veiligheid

Veiligheidsverbetering en drugsbestrijding winkelcentrum

Cat. nr.	O&V 1 (QW)
Kosten	€ 20.000,-
Cofinanciering	capaciteit partners
Planning	2013-2014

Het winkelcentrum in Selwerd behoort qua winkelaanbod tot de hoogst gewaardeerde centra in de stad. Deze kwaliteit van de wijk willen we graag waarborgen en waar mogelijk temeer versterken. Een bedreiging is het gevoel van onveiligheid in en rond het winkelcentrum, met name 's avonds en 's nachts, en de hierbij ervaren drugsoverlast op de parkeerplaatsen. De politie en gemeente gaan tezamen met lokale ondernemers op zoek naar een geschikte uitwerking om de ervaren problematiek te verminderen. Een oplossingsrichting waar aan gedacht wordt is de toegang tot het parkeerterrein fysiek onmogelijk te maken voor dealers door 's avonds en 's nachts het gebied af te sluiten, eventueel in combinatie met lichtsignalering op het parkeerterrein.

Een tweede aandachtspunt vormt de overlast veroorzaakt door het her en der stallen van fietsen bij het winkelcentrum. Met de partners wordt bekeken of dit probleem een halt kan worden toegeroepen door de huidige fietsstal capaciteit te verhogen.

Aanpak fietsendiefstal Noorderstation

Cat. nr.	O&V 2 (QW)
Kosten	€ 30.000,-
Cofinanciering	capaciteit partners
Planning	2013-2014

Het gebied van het trein- en busstation is een 'hot spot' als het gaat om fietsendiefstallen. Met de betrokken partijen in het gebied wordt gekeken naar gerichte interventies om deze aantallen terug te dringen, onder meer door het verhogen van de huidige fietsstal capaciteit.

Buurtschouw veiligheid; 'wandelede vergadering' Selwerd

Cat. nr.	O&V 3 (QW)
Kosten	€ 10.000,-
Cofinanciering	capaciteit partners
Planning	2013-2014

Om gevoelens van onveiligheid en verloedering met betrekking tot de eigen woonomgeving te verminderen wordt voorgesteld om eens per kwartaal een schouw 'nieuwe stijl' te organiseren. Hierbij wordt met het bestuur van de wijkraad, bewoners, openbare werken, politie, stadstoezicht / veiligheidszorg, groenbeheer, etc. door (een deel) van de wijk gelopen om gezamenlijk gebreken te constateren op het gebied van onderhoud en beheer, maar ook op het gebied van inrichting- en veiligheidsaspecten als verlichting, bosschages en donkere plekken in de wijk. De methodiek is op de korte termijn inzetbaar en biedt een goed aanknopingspunten om de participatie in de wijk te verhogen, daarbij kan het wijkbedrijf in de toekomst ook een rol vervullen bij de aanpak van geconstateerde gebreken.

**Aanpak
corporatieve
voorraad
Selwerd**

Legenda

- overwegend fysieke aanpakken
- overwegend sociaal-maatschappelijke aanpakken
- veiligheidsaanpakken
- participatieprojecten (bewonersbetrokkenheid)
- Quick win
- Beleid +

* Te vinden op de kaart, andere projecten zijn vooraansnog wijkalekkend

Fysieke leefomgeving (woonomgeving en voorzieningen)

- 1 Openbare ruimte rondom nieuw zorgcomplex*
- 2 Uitbreiding accommodatie CBS De Wegwijzer*
- 3 Inpassing ruimte voor 0-6 jarigen Vensterschool SPT*

Werk en inkomen

- 4 Inkomens- en participatiemarkten
- 5 Sociale scan door en voor jongedigen
- 6 Armoede Radar
- 7 Wijkklantmanager, naar één toegang
- 8 Klimmen Op Eigen Kracht (K.O.E.K.)*

Jeugd, opvoedingen en onderwijs

- 9 Speelcontainer* (2 locaties)
- 10 Kinderwerk
- 11 Ouderbetrokkenheid basisscholen door Brugfunctionaris*
- 12 Project KTW1: kind in de wijk i.s.m. Hanze Hoogeschool
- 13 Coördinatie accommodatie CBS De Wegwijzer*

Welzijn, gezondheid en zorg

- 14 SchoolSportClub*
- 15 Dik down in Selwerd
- 16 Nait soezen

Participatie en betrokkenheid

- 17 Opbouwwerk
- 18 Vreedzame wijk
- 19 Versterken samenhang en integratie door ontmoeting (moskee-kerk)* (3 locaties)

Overlast en veiligheid

- 20 Veiligheidsverbetering / overlastbestrijding winkelcentrum*
- 21 Aanpak fietsendiefstal Noorderstation*
- 22 Buurtschouw veiligheid

- Recent uitgevoerde woningverbetering
- Woningverbetering inclusief onderhoudswerkzaamheden
- onderhoudswerkzaamheden. Mogelijk deels inzetbaar voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld initiatieven uit de buurt, jongeren) + deels verkoop + onderzoek deels sloop & nieuwbouw
- Verkoop (reeds de helft is verkocht)
- Onderhoudswerkzaamheden
- Sloop 180 zorgheden + vervangende nieuwbouw 120 zorgheden ZINN en 60 seniorenappartementen Patrimonium (sociale huur)
- Mogelijk sloop + vervangende nieuwbouw (onderzoek)
- Momenteel onderzoek renovatie mogelijkheden eengezinswoningen
- In afwachting van onderzoek renovatiemogelijkheden eengezinswoningen

Cat.	Nr	Project	Categorie	Planning	Duur	Enmalige kosten	Jaarlijkse kosten	Totaal kosten	Cofinanciering
Fysieke leefomgeving (woonomgeving en voorzieningen)									
FLO	1	Openbare ruimte rondom nieuw zorgcomplex	QW	2017		€ 475.000		€ 475.000	Patrimonium
FLO	2	Uitbreiding accommodatie CBS De Wegwijzer	QW	2013-2014		€ 125.000		€ 125.000	VCOG
FLO	3	Inpassing ruimte voor 0-6 jarigen Vensterschool SPT	QW	2013-2014		€ 25.000		€ 25.000	De Pendinghe
								€ 625.000	
Werk en inkomen									
W&I	1	Inkomens- en participatiemarkten	QW	2013-2014	2	€ 5.000		€ 10.000	
W&I	2	Sociale scan door en voor jeugdigen	B+	2013-2014				gedekt	
W&I	3	Armoede Radar	B+	2013-2014	2		€ 7.500	€ 15.000	
W&I	4	Wijkklantmanager, naar één toegang	B+	2014-2015	2		€ 15.000	€ 30.000	
W&I	5	Klimmen Op Eigen Kracht (K.O.E.K.)	B+	2014-2015	2		€ 50.000	€ 100.000	
								€ 155.000	
Jeugd en onderwijs									
J&O	1	Speelcontainer	B+	2014-2015	2		€ 20.000	€ 40.000	
J&O	2	Kinderwerk	B+	2014-2015	2		€ 50.000	€ 100.000	
J&O	3	Ouderbetrokkenheid basisscholen door Brugfunctionaris	B+	2014-2015	2		€ 30.000	€ 60.000	De Pendinghe
J&O	4	Project KIWI; Kind in Wijk i.s.m. Hanze Hoogeschool	B+	2014-2015	2		€ 25.000	€ 50.000	Hanzehogeschool
J&O	5	Coördinatie accommodatie CBS De Wegwijzer	B+	2014-2015	2		€ 12.500	€ 25.000	
								€ 275.000	
Welzijn, gezondheid en zorg									
WGZ	1	SchoolSportClub	B+	2014-2015	2		€ 35.000	€ 70.000	Rijksoverheid
WGZ	2	Dik Doun in Selwerd	B+	2014-2015	2		€ 30.000	€ 60.000	ZonMw
WGZ	3	Nait Soezen in Selwerd	B+	2014-2015	2		€ 30.000	€ 60.000	
								€ 190.000	
Participatie en betrokkenheid									
P&B	1	Opbouwwerk	B+	2014-2015	2		€ 30.000	€ 60.000	
P&B	2	Vreedzame wijk	B+	2014-2015	2			€ 30.000	
P&B	3	Versterken samenhang en integratie door ontmoeting (moskee-kerk)	QW	2013-2014				€ 5.000	
								€ 95.000	
Overlast en veiligheid									
O&V	1	Veiligheidsverbetering en drugsbestrijding winkelcentrum	QW	2013-2014				€ 20.000	
O&V	2	Aanpak fietsendiefstal Noorderstation	QW	2013-2014				€ 30.000	
O&V	3	Buurtschouw veiligheid	QW	2013-2014				€ 10.000	
								€ 60.000	
Budget						€ 2.000.000			
Quick Wins						€ 700.000		€ 0	
Beleid-plus						€ 700.000		€ 0	
Maatschappelijke aanbesteding / wijkbedrijf						€ 300.000		€ 0	
Flexibel budget						€ 300.000		€ 0	
Totaal						€ 2.000.000			
Saldo						€ 0			